

ZBIERKA

STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU A ROZHODNUTÍ SÚDOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

7/2015

OBSAH*Stanoviská vo veciach trestných***82. Zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 348 ods. 1 písm. d/ Trestného zákona (Tr. zák.) o prečine marenia výkonu úradného rozhodnutia, pokiaľ ide o vykonávanie činnosti na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie súdu alebo iného štátneho orgánu o zákaze činnosti.**

I. Výklad a aplikácia práva orgánom činným v trestnom konaní a súdom má svoje pravidlá, ktoré vychádzajú z teórie práva. Tieto pravidlá, napr. o hierarchii a druhoch právnych noriem, ich výklade, aj o aplikácii práva podľa analógie musia uvedené štátne orgány rešpektovať a pri rozhodovacej činnosti z nich vychádzať.

II. Medzi zákonné znaky prečinu podľa § 10 Tr. zák. nepatria len znaky uvedené v osobitnej časti Trestného zákona, ale aj znak závažnosti prečinu v zmysle ods. 2 tohto ustanovenia. Preto, ak je podaná obžaloba alebo návrh dohody o vine a treste pre prečin, súd je povinný vždy skúmať, či nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák. (materiálny korektív).

III. Trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá uložený súdom - bez ďalšej špecifikácie - s použitím § 61 ods. 1 Tr. zák. alebo sankcia zákazu činnosti uložená iným štátnym orgánom podľa § 22 ods. 2 písm. a/ až c/ zákona č. 372/1990 Z.z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, spočíva v celkovom zákaze vedenia motorových vozidiel, t.j. vykonávania činnosti, na ktorú treba osobitné povolenie, po dobu ustanovenú príslušným právoplatným rozhodnutím.

Ak osoba, ktorej sa zákaz činnosti týka, vykonáva v dobe jeho trvania činnosť, hoci aj pod dohľadom kompetentnej osoby, ktorá je uloženým trestom alebo sankciou zakázaná, napĺňa znaky prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., pokiaľ tomu nebráni materiálny korektív podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. 4

83. Zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku (Tr. por.) v kontexte s ustanovením § 3 ods. 3, ods. 4 a ods. 6 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“), pokiaľ sa týka zásady zákonného sudcu a prísediacich sudcov.

I. Odlišný spôsob kreovania predsedu senátu a členov senátu, ani rozdiely v právnom postavení sudcov a prísediacich sudcov (§ 3 ods. 6 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) určených na konanie a rozhodovanie vo veci, a to od prvého úkonu senátu v danej veci až do ukončenia trestného stíhania, nespochybňuje postavenie prísediacich ako zákonných sudcov v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

II. V prípade ospravedlnenej neúčasti určeného prísediaceho v dôsledku náhlej prekážky, nahradí ho pri úkone, ktorý neznesie odklad, do času, kým prekážka pominie (napr. pri konaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby), predseda senátu iným prísediacim zo zoznamu prísediacich sudcov okresného súdu, ktorý tvorí prílohu rozvrhu práce súdu.

III. Prísediaceho možno v konaní nahradiť, ak pôvodne určený prísediaci nemôže vo veci konať a rozhodnúť. Na tento účel predseda senátu určí iného prísediaceho rovnako ako pri zastupovaní prísediaceho (podľa bodu II.); ustanovenia Trestného poriadku o zmene zloženia senátu (§ 277 ods. 5) tým nie sú dotknuté.....8

*Rozhodnutia vo veciach trestných***84. Procesné a hmotnoprávne ponímanie skutku. Ukladanie spoločného trestu resp. ďalšieho samostatného trestu.** - I. Pri pokračovacom trestnom čine sa ustanovenie § 9 ods. 1 písm. e/ Tr. por. o neprípustnosti trestného stíhania týka procesného (§ 10 ods. 16 Tr. por.), nie hmotnoprávneho (§ 122 ods. 13 Tr. zák.) ponímania skutku, čo zodpovedá ustanoveniu § 9 ods. 2 Tr. por.

II. Ak u skoršieho právoplatného odsúdenia za čiastkový útok pokračovacieho trestného činu nastali účinky jeho zahladenia, súd pri odsúdení páchatel'a za ďalší čiastkový útok toho istého pokračovacieho trestného činu postupuje (uloží trest) bez použitia ustanovenia § 41 ods. 3 Tr. zák.

III. Uloženie spoločného trestu podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. je vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozsudku, uvedenému v prvej vete tohto ustanovenia, u ktorého nenastali účinky zahladenia odsúdenia, osobitným druhom (sui generis) obnovy konania, pri ktorom je novou skutočnosťou (zodpovedajúcou ustanoveniu § 394 ods. 1 Tr. por.) spáchanie ďalšieho čiastkového útoku toho istého pokračovacieho trestného činu. V zmysle § 2 ods. 8 Tr. por. preto nedochádza k nesúladu s článkom 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.....11

- 85. Podmienky použitia § 49 ods. 2 Tr. zák. a vzťah k ustanoveniu § 54 Tr. zák.** - Ustanovenie § 49 ods. 2 Tr. zák. nie je možné chápať ako príkaz na uloženie trestu odňatia slobody bez podmieneného odkladu jeho výkonu namiesto uloženia iného prípustného druhu trestu alebo popri inom prípustnom druhu trestu; to neplatí, ak je splnená premisa uvedená v ustanovení § 34 ods. 6 Tr. zák. veta druhá (horná hranica sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšujúca päť rokov). Je však vždy nutné zohľadniť ustanovenia o nezlučiteľnosti trestov (§ 34 ods. 7, § 56 ods. 2 Tr. zák.). Nie je preto v rozpore s ustanovením § 49 ods. 2 Tr. zák., ak súd uloží trest povinnej práce ako samostatný trest, ak sú splnené podmienky uvedené v § 54 Tr. zák., a ak je taký trest primeraný.....16
- 86. Dĺžka konania a dovolací dôvod** - Dôvodom dovolania je len uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo uloženie takého druhu trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa (§ 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.). Dĺžka konania nemôže byť dôvodom na úspešné uplatnenie dovolacej námietky týkajúcej sa neprimeranosti trestu uloženého v rámci zákonnej sadzby alebo nepoužitia ustanovení o mimoriadnom znížení trestu (§ 39 Tr. zák.) alebo podmienenom odklade výkonu trestu odňatia slobody (§ 49 Tr. zák.).....19
- 87. Obvykle jednorazová dávka drogy na použitie.** - I. „Obvykle jednorazovou dávkou na použitie“ v zmysle § 135 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák. sa rozumie dávka omamnej alebo psychotropnej látky, ktorá sa bežne (u väčšiny užívateľov) konzumuje pri jednom použití a takto vyjadruje konzumný priemer.
II. Ak odsúdený už bol odsúdený za to, že prechovával psychotropnú látku vo väčšom množstve, než je zákonné maximum pre miernejšiu právnu kvalifikáciu (§ 186 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005) a teda bolo jeho konanie, bez ohľadu na danosť alebo absenciu osobno-spotrebného účelu držby, kvalifikované podľa § 187 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005, zodpovedá táto kvalifikácia v právnom režime súčasne účinného Trestného zákona kvalifikácii podľa § 172 Tr. zák. (teda znaku uvedenému v ods. 1 písm. d/ tohto ustanovenia), a nie kvalifikácii podľa § 171 Tr. zák.
Je preto aplikačne správne použiť znak uvedený v § 172 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. (skoršie odsúdenie za „taký“ čin) ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.....22
- 88. Čiastočná nedôvodnosť odvolania a právoplatnosť napadnutého rozsudku** - Ak odvolací súd ponechá odvolaním nedôvodne napadnutú časť rozsudku nedotknutú, pretože na základe tohto, čiastočne aj dôvodného odvolania, alebo na základe odvolaním vyvolaného zákonného prieskumu (§ 317 ods. 2 Tr. por.), zrušil inú časť napadnutého rozsudku, má nevyhovenie odvolaniu, vo vzťahu ku odvolacím súdom nedotknutej časti napadnutého rozsudku, právne účinky zamietnutia odvolania (§ 319 Tr. por.) Od toho sa potom odvíja právoplatnosť neúspešnou časťou odvolania napadnutého výroku rozsudku podľa ustanovenia § 183 ods. 1 písm. b/ bod 3 Tr. por., ktoré je na tento účel potrebné vyložiť extenzívne.....26
- 89. Prípustnosť sťažnosti proti rozhodnutiu súdu o výkone EZR. Rozdiel medzi vydávacou väzbou podľa § 16 ods. 1 a § 16 ods. 2 zákona o EZR.** - I. Z ustanovenia § 22 ods. 7 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „EZR“) je zrejme, že prípustnosť podania sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu o výkone EZR je inak stanovená pre osobu vyžiadajú a inak pre prokurátora. Kým vyžiadaná osoba môže podať sťažnosť len pre niektorý z dôvodov obligatorného odmietnutia vykonania EZR podľa § 23 ods. 1 zák. číslo 154/2010 Z.z., možnosti prokurátora sú podstatne širšie, keďže jeho sťažnosť je prípustná tak pre niektorý z dôvodov odmietnutia vykonania EZR podľa § 23 cit. zákona (zahŕňa obligatorne i fakultatívne dôvody odmietnutia), aj ak bol rozhodnutím o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu porušený zákon.
II. Vydávacia väzba podľa § 16 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z.z. o EZR od vydávacej väzby podľa prvého odseku § 16 tohto zákona sa líši tým, že kým vydávacia väzba podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR je väzbou obligatornou (ako to vyplýva z gramatického výkladu použitého slovného spojenia) a súd/sudca rozhodne bez potreby skúmania existencie materiálnych dôvodov väzby, aj bez potreby predloženia návrhu prokurátorom vykonávajúcim predbežné vyšetrovanie, vydávacia väzba podľa § 16 ods. 1 cit. zákona je podmienená návrhom prokurátora a potrebou tohto zabezpečovacieho opatrenia na zákonom predpokladané účely.....29
- 90. Dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.** - Od verejného vyhlásenia rozsudku (§ 171 ods. 1 Tr. por.) treba väzbu obžalovaného chápať podľa čl. 5 ods. 1 písm. a/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako „zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom“ a nie ako „zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osobnej slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu“ podľa článku 5 ods. 1 písm. c/ cit. Dohovoru.

Vzhľadom na výmeru uloženého trestu alebo na zákonnú trestnú sadzbu trestu odňatia slobody ustanovenú za trestný čin, z ktorého bol obžalovaný (ešte neprávoplatne) uznaný za vinného, možno túto okolnosť považovať za „konkrétnu skutočnosť“ v zmysle návetia § 71 ods. 1 Tr. por., z ktorej vyplýva „hrozba vysokým trestom“ (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.).....33

91. Premlčanie trestného stíhania - I. Z hľadiska dĺžky premlčacej doby je rozhodujúci názor súdu na právnu kvalifikáciu po vykonaní hlavného pojednávania a nie to, ako bol skutok kvalifikovaný obžalobou alebo pri vznesení obvinenia v predchádzajúcich štádiách trestného stíhania.

II. Aj keď Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 10. septembra 2014, sp. zn. PL. ÚS 9/2013 nevyslovil, že prvá veta § 437 ods. 4 Tr. zák. nie je v súlade s článkom 1 ods. 1 prvou vetou, článkom 2 ods. 2 a článkom 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, neznamená to, že ak premlčacia doba trestného stíhania podľa Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov neuplynula do 31. decembra 2005, vždy sa budú aplikovať ustanovenia o premlčaní trestného stíhania podľa Trestného zákona č. 300/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov bez ohľadu na iné ustanovenia o pôsobnosti Trestného zákona a bez prihliadnutia na článok 50 ods. 6 Ústavy SR.....36

92. Právo neprispievať k vlastnému obvineniu. Dôkaz dychovou skúškou. - I. Uplatňovanie zásady „nikto nie je povinný obviňovať seba samého“, vyplývajúcej z čl. 37 ods. 1 a čl. 40 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a výslovne zakotvenej v čl. 14 ods. 3 písm. g) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, má chrániť obvineného pred bezprávnym donucovaním zo strany štátnych orgánov a tým prispievať k zaisteniu spravodlivého procesu. Právo neprispievať k vlastnému obvineniu sa v prvom rade týka rešpektovania vôle obvineného mlčať, ako aj neprispievať ku svojmu obvineniu a usvedčeniu iným aktívnym konaním. Obvineného však možno podrobiť strpeniu dôkazných úkonov, ktoré predpokladajú len jeho pasívnu účasť, a to aj s použitím určitého stupňa nátlaku, ktorý však nesmie byť zneužitý jeho neprimeranosťou. Od obvineného možno požadovať, aby strpel napr. odňatie vecí, odobratie vzorky dychu, moču, krvi, pachu, vlasov alebo tkanív pre účely testu DNA – a to i za pomoci donútenia, napriek skutočnosti, že ho tieto dôkazy usvedčujú.

II. Dychová skúška na prítomnosť alkoholu v krvi vodiča musí byť podľa ustanovenia § 5 ods. 4 zákona č. 219/1996 Z.z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb v znení neskorších predpisov, vykonaná prístrojom, spoľahlivosť ktorého je preukázaná certifikátom o overení tohto analyzátora dychu, po poučení vodiča o spôsobe vykonania dychovej skúšky.....44

82.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „NS SR“) zo 16. júna 2015, sp. zn. Tpj 67/2014, na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. o prečine marenia výkonu úradného rozhodnutia, pokiaľ ide o vykonávanie činnosti na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie súdu alebo iného štátneho orgánu o zákaze činnosti.

I. Výklad a aplikácia práva orgánom činným v trestnom konaní a súdom má svoje pravidlá, ktoré vychádzajú z teórie práva. Tieto pravidlá, napr. o hierarchii a druhoch právnych noriem, ich výklade, aj o aplikácii práva podľa analógie musia uvedené štátne orgány rešpektovať a pri rozhodovacej činnosti z nich vychádzať.

II. Medzi zákonné znaky prečinu podľa § 10 Tr. zák. nepatria len znaky uvedené v osobitnej časti Trestného zákona, ale aj znak závažnosti prečinu v zmysle ods. 2 tohto ustanovenia. Preto, ak je podaná obžaloba alebo návrh dohody o vine a treste pre prečin, súd je povinný vždy skúmať, či nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák. (materiálny korektív).

III. Trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá uložený súdom – bez ďalšej špecifikácie - s použitím § 61 ods. 1 Tr. zák. alebo sankcia zákazu činnosti uložená iným štátnym orgánom podľa § 22 ods. 2 písm. a/ až c/ zákona č. 372/1990 Z.z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, spočíva v celkovom zákaze vedenia motorových vozidiel, t.j. vykonávania činnosti, na ktorú treba osobitné povolenie, po dobu ustanovenú príslušným právoplatným rozhodnutím.

Ak osoba, ktorej sa zákaz činnosti týka, vykonáva v dobe jeho trvania činnosť, hoci aj pod dohľadom kompetentnej osoby, ktorá je uloženým trestom alebo sankciou zakázaná, napĺňa znaky prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., pokiaľ tomu nebráni materiálny korektív podľa § 10 ods. 2 Tr. zák.

Predseda trestnoprávneho kolégia NS SR na podnet Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 8. októbra 2014, číslo 43395/2014-60, v rámci činnosti podľa § 21 ods. 3 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zistil nejednotnosť rozhodovacej činnosti súdov nižšieho stupňa pri výklade a aplikácii ustanovenia § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. v prípade, ak je podaná obžaloba (alebo návrh na dohodu o vine a treste), pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia na skutkovom základe spočívajúcom v tom, že obvinený viedol motorové vozidlo počas výcviku v autoškole, hoci mal súdom alebo iným orgánom verejnej moci uložený trest (sankciu) zákazu činnosti viesť motorové vozidlá.

A/ Okresný súd Partizánske rozsudkom zo 7. marca 2012, sp. zn. 2T/16/2012, uznal obžalovaného L.P. za vinného zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v období od 28.09.2011 do 19.11.2011 absolvoval kurz o udelenie vodičského oprávnenia v autoškole M., Mgr. B. J., so sídlom J.Š.X., P., počas ktorého vykonal aj výcvik vo vedení motorového vozidla skupiny B1, B, pričom počas výcviku viedol v cestnej premávke v meste P. a v jeho okolí, v dňoch 20.10.2011, 22.10.2011, 23.10.2011, 27.10.2011, 28.10.2011, 29.10.2011, 01.11.2011, 10.11.2011, 12.11.2011, 13.11.2011, 15.11.2011, 17.11.2011, osobné motorové vozidlo značky Škoda Fabia evidenčné číslo X. a to aj napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Partizánske z 20. októbra 2008, sp. zn. 2T/45/2008, právoplatným dňa 20. októbra 2008, mu bol uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v cestnej premávke na dobu 18 mesiacov, ktorého výkon uplynie dňa 08.01.2012, pričom v zmysle § 61 ods. 3 Tr. zákona sa obžalovanému do doby výkonu trestu zákazu činnosti nezapočítala doba výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody od dňa 03.01.2010 do 23.09.2011.

V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa inter alia uviedol, že po právnej stránke kvalifikoval konanie obžalovaného ako prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zákona, nakoľko obžalovaný ako trestnoprávne zodpovedná osoba narušil záujem spoločnosti na riadnom výkone rozhodnutia súdu, keď maril výkon rozhodnutia súdu tým, že vykonával činnosť, na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie súdu o zákaze činnosti.

B/ Okresný súd Bratislava I uznesením z 3. septembra 2013, sp. zn. 3T/21/2013, podľa § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 215 ods. 1 písm. b/ Tr. por. z a s t a v i l trestné stíhanie proti obvinenému R.O. pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písmeno d/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

ako žiadateľ o vydanie vodičského oprávnenia vykonával v autoškole F., D. X., B., v dňoch 13.12.2012, 14.12.2012, 15.12.2012, 16.12.2012, 17.12.2012, 18.12.2012 a 19.12.2012 praktický výcvik vo vedení vozidiel skupiny B, podskupiny B1, každý deň v dĺžke 3 hodiny, s odjazdom zo sídla autoškoly, pričom následne pri vykonávaní skúšky na vydanie vodičského oprávnenia dňa 15.01.2013 bolo zistené, že obvinený mal v čase praktického výcviku v autoškole právoplatným rozhodnutím Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava III číslo ORP-P-161/III-DI-BCP-V-2011 zo dňa 27. apríla 2011 uložený aj zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 24 (dvadsaťštyri) mesiacov, pričom, na základe jeho žiadosti zo dňa 17.12.2012 mu bol k 20.12.2012 odpustený zvyšok trestu, pretože tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Zákaz činnosti viesť motorové vozidlá totiž nemožno vzťahovať aj na výcvik vo vedení motorového vozidla v autoškole, ktorý obvinený vykonával v uvedených dňoch, nakoľko právny poriadok činnosť spočívajúcu vo vedení motorového vozidla počas výcviku v autoškole dovoľuje bez ohľadu na to, či bol rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu zákaz takejto činnosti uložený. Praktický výcvik vo vedení motorového vozidla je teda činnosťou, na ktorú sa vzťahuje právnym predpisom upravená výnimka zo zákazu činnosti uloženého rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu.

Tento záver možno oprieť o viaceré ustanovenia osobitného právneho predpisu. V zmysle § 4 odsek 2 písmeno a/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej, len „zákon o cestnej premávke“) vodič nesmie viesť motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia, v čase jeho odobratia alebo počas zadržania vodičského preukazu; to neplatí, ak sa učí viesť motorové vozidlo v autoškole, podrobuje sa skúške z vedenia motorového vozidla alebo má povolenú jazdu podľa § 70 ods. 4 a § 71 ods. 2. Z hľadiska záveru o vine (vychádzajúceho okrem iného z dôsledného vyriešenia otázky protiprávnosti) je možné analogicky (nakoľko analógia v prospech páchatel'a je v rámci hmotnoprávných ustanovení trestného práva prípustná a v tomto smere je možné (potrebné) pripustiť aj analógiu v rámci ustanovení iných právnych predpisov, pokiaľ majú význam pre otázku viny a vyvodzovania trestnej zodpovednosti) za výnimku zo zákazu viesť motorové vozidlo považovať aj činnosť spočívajúcu vo výučbe vedenia motorového vozidla v autoškole v prípade, že mu bol uložený zákaz činnosti rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu.

Vo svojej podstate totiž nie je rozdiel medzi zákazom činnosti na základe rozhodnutia o odobratí vodičského oprávnenia v zmysle § 92 odsek 4 zákona o cestnej premávke, ktorý sa na výcvik vo vedení motorového vozidla v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o cestnej premávke nevzťahuje, a rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu o zákaze činnosti (v danej veci rozhodnutím o zákaze činnosti vydaným na základe § 22 ods. 2 písm. a/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Zo súbežne stanovených podmienok uvedených v § 77 ods. 1 písm. f/, h/, k/ a l/ zákona o cestnej premávke možno logicky dospieť k záveru, že zákaz činnosti uložený súdom alebo iným orgánom Slovenskej republiky má význam len z hľadiska udelenia/ neudelenia vodičského oprávnenia a nie z hľadiska vykonávania výcviku – príprave na vedenie motorového vozidla.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 16. januára 2014, sp. zn. 2 To 136/2013 podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť Okresnej prokuratúry Bratislava I zamietol.

Neakceptoval argument sťažovateľa, že zákon o cestnej premávke povoľuje viesť motorové vozidlo v autoškole, počas skúšky z vedenia motorového vozidla a v prípade povolenia k jazde a to v čase odobratia alebo zadržania vodičského oprávnenia (§ 4 ods. 2 písm. a/ uvedeného zákona), ktoré sa nepovažujú za sankciu (trest), ktorej porušenie zakladá trestnú zodpovednosť.

Na odstránenie rozdielného výkladu uvedených ustanovení zákonov predseda trestnoprávneho kolégia podľa § 21 ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a podľa príslušných ustanovení Rozvrhu práce na rok 2015 a Rokovacieho poriadku NS SR navrhol trestnoprávnemu kolégiu, aby zaujalo stanovisko na zabezpečenie jednotného výkladu a aplikácie ustanovenia § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. o prečine marenia výkonu úradného rozhodnutia, pokiaľ ide o skutok spočívajúci v tom, že obvinený viedol motorové vozidlo

počas výcviku v autoškole, hoci mal súdom alebo iným orgánom verejnej moci uložený trest (sankciu) zákazu činnosti viesť motorové vozidlá.

Za účelom vyriešenia uvedeného právneho problému predseda trestnoprávneho kolégia podľa čl. 15 ods. 3 Rokovacieho poriadku NS SR požiadal o písomné vyjadrenie k posudzovaným otázkam všetky krajské sudy, Špecializovaný trestný súd, Ústavný súd SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo vnútra SR, Akadémiu Policajného zboru SR v Bratislava, Slovenskú advokátsku komoru, Právnickú fakultu UK v Bratislave, UMB v Banskej Bystrici, ÚPJŠ v Košiciach, Paneurópsku vysokú školu v Bratislave, aj katedru trestného práva Trnavskej univerzity v Trnave a Generálnu prokuratúru SR.

Z písomných pripomienok Krajských súdov v Nitre, Košiciach, Žiline, Trenčíne a Prešove, Ministerstva spravodlivosti SR, Generálnej prokuratúry SR, Ministerstva vnútra SR, Paneurópskej vysokej školy v Bratislave a z rozpravy na rokovaní trestnoprávneho kolégia NS SR vyplynulo:

Výklad a aplikácia práva orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom majú svoje pravidlá zakotvené v teórii práva. Tieto pravidlá majú aj uvedené orgány, aj konajúci súd rešpektovať a z nich vychádzať pri rozhodovanej činnosti. Ide najmä o otázky súvisiace s výkladom práva, hierarchie právnych noriem, druhy právnych noriem, aj aplikáciu práva podľa analógie.

Medzi pravidlá výkladu práva podľa spôsobu, metódy a rozsahu patrí tiež výklad systematický, ktorým sa objasňuje zmysel právnej normy v porovnaní s inými normami. Spravidla sa konkretizuje v úvodnej časti kódexov a majú zásadný význam.

Teleologický výklad - sleduje vystihnutie zmyslu a funkcie právnej normy.

Zákon o cestnej premávke v § 1 – upravuje pravidlá cestnej premávky, právo o povinnosti osôb v súvislosti s cestnou premávkou, pôsobnosť orgánov verejnej správy na úseku organizácie riadenia cestnej premávky, vedenie vozidiel a správne delikty za porušenie cestného zákona.

Podľa § 1 Trestný zákon upravuje základy trestnej zodpovednosti; druhy trestov, druhy ochranných opatrení, ich ukladanie a skutkové podstaty trestných činov.

Pri rozširujúcom výklade - sa určuje rozsah právnej normy širšie, ako by vyplýval z doslovného znenia, príslušného predpisu (normy), nesmie sa však zamieňať s analógiou.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o cestnej premávke – vodič nesmie viesť motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia v čase jeho odobratia alebo počas zadržania vodičského preukazu; to neplatí, ak sa učí viesť motorové vozidlo v autoškole, podrobuje sa skúške z vedenia motorového vozidla alebo má povolenú jazdu podľa § 70 ods. 4 (povolenie jazdy políciou najviac na 15 dní pri zadržaní vodičského preukazu).

„Dobrodienie“ uvedené v § 4 ods. 2 písm. a/ zák. o cestnej premávke sa teda vzťahuje len na zadržanie alebo odobratie vodičského oprávnenia (preukazu) a nie aj na trest alebo sankciu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá.

Odobratie (§ 92 ods. 2 zákona o cestnej premávke) alebo zadržanie vodičského oprávnenia (§ 70 ods. 1 uvedeného zákona) sa však nepovažuje za sankciu, ktorej porušenie zakladá trestnoprávnu zodpovednosť. Prípady, kedy páchatelia vedú motorové vozidlá počas odobratia alebo zadržania vodičského oprávnenia mimo výcvik v autoškole sa posudzujú ako priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Ak by zákonodarca mal úmysel režim § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o cestnej premávke rozšíriť aj na trest a sankciu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, nič mu nebránilo zahrnúť to do uvedeného ustanovenia zákona, ktorý má rovnakú právnu silu ako Trestný zákon a Trestný poriadok. Keď tak neurobil, nemožno extenzívnym výkladom rozšíriť ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/ uvedeného zákona aj na zákaz činnosti, a to ani pomocou analógie, hoci by to bolo pre (v čase činu) potrestaného alebo postihnutého výhodné.

Aplikácia práva podľa analógie (podobnosti) predpokladá medzeru v právnej úprave. V danom prípade však medzera v zákone (analógia zákona – legis), ani v práve (analógia práva – iuris) pokiaľ ide o možnosť viesť motorové vozidlo počas výcviku v autoškole, nie je, ale je iná (odlišná) právna úprava, v prípade zadržania

alebo odobratia vodičského oprávnenia, resp. preukazu (§ 4 ods. 2 písm. a/, § 70 – 71 – zadržanie vodičského preukazu, § 92 – odobratie vodičského oprávnenia – zákon č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov) a v prípade uloženia testu zákazu činnosti (§ 61 ods. 1 Tr. zák.). Práve v prípade sankcie zákazu činnosti (§ 22 ods. 2 zákona o priestupkoch) čo do jej obsahu treba uplatniť vyššie uvedené ustanovenie Trestného zákona o zákaze činnosti – a to so zreteľom na prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák.

Základom štruktúry právneho systému je hierarchia právnych noriem, t.j. usporiadanie právneho systému na základe právnej sily noriem, ktorá je výrazom právomoci (kompetencie) príslušného normotvorného štátneho orgánu, a ktorá určuje jeho postavenie v existujúcej štruktúre štátnej moci. V dôsledku toho sú právne normy prijímané Národnou radou SR (parlamentom) normami vyššej právnej sily v pomere k normám nižšej právnej sily, ktoré prijímajú orgány štátnej správy, t.j. vlády, ministerstiev a ostatných orgánov štátnej správy. Z uvedeného vyplýva, že norma vyššej právnej sily je základom záväznosti normy nižšej právnej sily. Preto bola vyhláška Ministerstva dopravy č. 95/1997 Z.z. (zrušená zákonom č. 93/2005 Z.z.) normou nižšej právnej sily v porovnaní so zákonom Národnej rady SR č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Argumentovať obsahom bývalej vyhlášky pre výklad zákona o cestnej premávke je nenáležité.

Podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. spácha prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia ten, kto marí alebo podstatne sťažuje výkon rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci tým, že - vykonáva činnosť, na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie súdu alebo iného štátneho orgánu o zákaze činnosti.

Podľa § 61 ods. 1 Tr. zák. trest zákazu činnosti spočíva v tom, že sa odsúdenému po dobu výkonu tohto trestu (ods. 2 tohto ustanovenia) zakazuje výkon určitého zamestnania, povolania alebo funkcie alebo takej činnosti, na ktorú treba osobitné povolenie alebo ktorej podmienky výkonu upravuje osobitný predpis.

Vedenie motorového vozidla je činnosťou, na ktorú treba osobitné povolenie (vodičské oprávnenie, resp. preukaz).

Výrok súdu (bod A) a výrok Okresného dopravného inšpektorátu (bod B) o zákaze činnosti viest' motorové vozidlá nebol v žiadnom smere obmedzený. Zahŕňal teda zákaz uvedenej činnosti v celom rozsahu.

Trestný zákon č. 300/2005 Z.z., v znení neskorších predpisov, účinný od 1. januára 2006, je kategorická (kogentná) právna norma. Jej ustanovenia preto nemôžu subjekty právneho vzťahu (vrátane štátnych orgánov) ani vylúčiť, ani obmedziť, či inak odchýlne upraviť. Kogentná norma nepripúšťa nejaké odchýlky od oprávnení a povinností ustanovených právnu normou.

Trestný zákon účinný od 1. januára 2006 v § 8 definuje trestný čin ako protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak Trestný zákon neustanovuje inak. Citovanou definíciou zákon jednak zdôrazňuje svoj kogentný charakter a jednak definuje trestný čin ako primárne formálnu kategóriu (na rozdiel od Trestného zákona č. 140/1961 Zb.). Zákon totiž predpokladá, že čin, ktorý vykazuje znaky uvedené v osobitnej časti Trestného zákona, je aj protiprávny – pokiaľ nejde o okolnosti vylučujúce protiprávnosť (krajná núdza, nutná obrana, oprávnené použitie zbrane, dovolené riziko, výkon práva a povinnosti, súhlas poškodeného, plnenie úlohy agenta). Výnimkou z definície trestného činu ako formálnej kategórie je ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák. o prečine ktorá ustanovuje, že ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná, nejde o prečin. Závažnosť činu teda predstavuje materiálny korektív týkajúci sa výlučne protiprávných činov, ktoré vykazujú znaky prečinu.

Protiprávnosť činu sa musí skúmať vždy, t.j. tak pri činoch ktoré vykazujú znaky prečinov, ako aj pri zločinoch a obzvlášť závažných zločinoch. Pri prečinoch sa však okrem toho musí vždy skúmať aj závažnosť prečinu v zmysle ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák.

Z uvedených argumentov vyplýva, že aj v prípade, že osoba, ktorej sa zákaz činnosti týka vykonáva v dobe jej trvania zakázanú činnosť, tým, že vedie vozidlo – hoci aj pod dohľadom, resp. kontrolu inej osoby odborne pripravenej – inštruktora, nič nemení na tom, že porušuje zákaz stanovený jej uloženým trestom a napĺňa znaky prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., pokiaľ tomu nebráni materiálny korektív podľa § 10 ods. 2 Tr. zák.

Záver trestnoprávneho kolégia boli zhrnuté a vyjadrené v právnych vetách I. až III. tohto stanoviska.

83.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „NS SR“) zo 16. júna 2015, sp. zn. Tpj 73/2014, na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku (Tr. por.) v kontexte s ustanovením § 3 ods. 3, ods. 4 a ods. 6 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“), pokiaľ sa týka zásady zákonného sudcu a prísediacich sudcov.

I. Odlišný spôsob kreovania predsedu senátu a členov senátu, ani rozdiely v právnom postavení sudcov a prísediacich sudcov (§ 3 ods. 6 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov) určených na konanie a rozhodovanie vo veci, a to od prvého úkonu senátu v danej veci až do ukončenia trestného stíhania, nespochybňuje postavenie prísediacich ako zákonných sudcov v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

II. V prípade ospravedlnenej neúčasti určeného prísediaceho v dôsledku náhlej prekážky, nahradí ho pri úkone, ktorý neznesie odklad, do času, kým prekážka pominie (napr. pri konaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby), predseda senátu iným prísediacim zo zoznamu prísediacich sudcov okresného súdu, ktorý tvorí prílohu rozvrhu práce súdu.

III. Prísediaceho možno v konaní nahradiť, ak pôvodne určený prísediaci nemôže vo veci konať a rozhodnúť. Na tento účel predseda senátu určí iného prísediaceho rovnako ako pri zastupovaní prísediaceho (podľa bodu II.); ustanovenia Trestného poriadku o zmene zloženia senátu (§ 277 ods. 5) tým nie sú dotknuté.

Predseda trestnoprávneho kolégia NS SR na podnet Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo 6. novembra 2014 číslo 44301/2014-61/D/528 a v rámci činnosti podľa § 21 ods. 3 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch zistil nejednotnosť rozhodovacej činnosti súdov nižšieho stupňa pri výklade a aplikácii zásady zákonného sudcu pokiaľ sa týka zloženia senátu súdu prvého stupňa po podaní obžaloby v konaní podľa § 238 ods. 3 Tr. por. a v ďalších štádiách trestného stíhania.

A/ Krajský súd v Bratislave uznesením zo 6. februára 2014, sp. zn. 2Tos/13/2014, podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. - na základe sťažnosti obžalovaného - zrušil v celom rozsahu uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 9. januára 2014, sp. zn. 5T/49/2013 a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

V odôvodnení uznesenia krajský súd inter alia uviedol, že napadnutým uznesením súd prvého stupňa podľa § 79 ods. 3 Tr. por. z dôvodu § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. žiadosť obžalovaného P.O. o prepustenie z väzby na slobodu ako nedôvodnú zamietol.

Zo spisového materiálu vyplýva, že Krajská prokuratúra v Bratislave podala obžalobu na P.O. pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu v štádiu prípravy podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. k § 13 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. ako aj za prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe ako je to v obžalobe uvedené.

Súd prvého stupňa určil termín neverejného zasadnutia na 20.08.2013, na ktorom v zmysle § 238 ods. 3, § 302 ods. 2, § 304 ods. 2 Tr. por. z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. ponechal obžalovaného naďalej vo väzbe. Zároveň súd rozhodol aj o prijatí obžaloby, keďže určil termín hlavného pojednávania na 19.09.2013 s tým, že vo veci budú predvolaní svedkovia. Neverejné zasadnutie vykonal predseda senátu so senátom v zložení s prísediacimi B. a P.

Na hlavnom pojednávaní však už vystupoval senát v zložení s prísediacimi Ing. J. S. a E. O a následne bolo vo veci vykonávané dokazovanie pred senátom s prísediacimi Ing. J.S. a E.O.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa rozhodoval o ďalšom trvaní väzby po prijatí obžaloby v inom zložení senátu, aký bol následne určený na vykonanie hlavného pojednávania. Súd teda konal s nezákonným senátom, keďže v predmetnej veci bolo potrebné konať v senáte, ktorý bol pôvodne určený na rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby a prijatí obžaloby.

Odvolačný súd zistil, že prísediaci, ktorí sa podieľali na rozhodnutí o ďalšom trvaní väzby a prijatí obžaloby, sú v zozname prísediacich pre Okresný súd Bratislava I a preto bude potrebné, aby súd konal s týmito prísediacimi. V opačnom prípade by bol ďalší postup dôvodom na zrušenie veci, poprípade podanie dovolania, keďže rozhodovanie v nezákonnom senáte je dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

V otázke zákonného sudcu rovnaký právny názor vyslovil aj Krajský súd v Nitre v uznesení z 30. septembra 2014, sp. zn. 1To/37/2014.

B/ Krajský súd v Bratislave uznesením z 11. marca 2014, sp. zn. 4Tos/26/2014, podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol sťažnosť obvineného A.F. proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 13. februára 2014, sp. zn. 1T/162/2013.

V odôvodnení uznesenia krajský súd inter alia uviedol, že napadnutým uznesením Okresný súd Bratislava II podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obžalovaného A. F. o prepustenie z väzby, ďalej podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. neprijal návrh na uloženie dohľadu probačným a mediačným úradníkom nad obžalovaným a ponechal ho naďalej vo väzbe.

Krajský súd na základe sťažnosti podanej obžalovaným podľa § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por., preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým môže sťažovateľ podať sťažnosť i konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu a zistil, že sťažnosť obvineného A. F. v tomto prípade nie je dôvodná.

Sťažnostný krajský súd je názoru, že princíp zákonného sudcu, ktorý je zakotvený v článku 48 Ústavy SR je odlišným právnym inštitútom od tzv. pravidla nezameniteľnosti senátu, ktoré vyplýva z ustanovenia § 277 ods. 5 Tr. por. Princíp zákonného sudcu sa navyše týka len sudcov z povolania, ktorí sú určení rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z.), avšak nie aj prísediacich, teda osôb, ktoré sudcami nie sú (neexistuje ústavný princíp zákonného prísediaceho, ktorý by sa vyberal náhodným výberom pre konkrétnu vec). Z uvedeného vyplýva, že každá trestná vec, ktorá je na súd podaná, napáda náhodným výberom vždy konkrétnemu sudcovi, ktorý je určený dopredu rozvrhom práce na rozhodovanie a prejednanie určitej veci.

Trestná vec je teda pridelená náhodným výberom vždy sudcovi (samosudcovi, či predsedovi senátu v senátnych veciach), ktorý je určený rozvrhom práce na vybavovanie trestnoprávnej agendy, pričom tento sudca je zákonným sudcom na prejednanie a rozhodnutie tejto veci (ak ide o miestne a vecne príslušný súd).

Týmto náhodným výberom sa realizuje princíp zákonného sudcu, ktorý vyplýva z článku 48 Ústavy SR. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Týmto zákonom je v tomto prípade nielen zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ale aj Trestný poriadok.

Na odstránenie rozdielneho výkladu uvedených ustanovení zákonov predseda trestnoprávneho kolégia NS SR podľa § 21 ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a podľa príslušných ustanovení Rozvrhu práce na rok 2015 a Rokovacieho poriadku NS SR navrhol trestnoprávnemu kolégiu, aby zaujalo stanovisko na zabezpečenie jednotného výkladu a aplikácie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. v kontexte s ustanovením § 3 ods. 3, ods. 4 a ods. 6 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, pokiaľ sa týka zásady zákonného sudcu.

Za účelom vyriešenia uvedeného právneho problému predseda trestnoprávneho kolégia podľa čl. 15 ods. 3 Rokovacieho poriadku NS SR požiadal o písomné vyjadrenie k posudzovaným otázkam všetky krajské sudy, Špecializovaný trestný súd, Ústavný súd SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Generálnu prokuratúru SR, Ministerstvo vnútra SR, Akadémiu Policajného zboru SR v Bratislava, Slovenskú advokátsku komoru, Právnickú fakultu UK v Bratislave, UMB v Banskej Bystrici UPJŠ v Košiciach, Paneurópsku vysokú školu v Bratislave, aj katedru trestného práva Trnavskej univerzity v Trnave.

Z písomných pripomienok Krajských súdov v Bratislave, Košiciach, Žiline, Trenčíne, Prešove a v Nitre, Ministerstva spravodlivosti SR, Generálnej prokuratúry SR, Ministerstva vnútra SR, Paneurópskej vysokej školy a z rozpravy na rokovaní trestnoprávneho kolégia a vyplynulo:

Trestný poriadok definíciu pojmu „zákonný sudca“ *expressis verbis* neobsahuje. V rámci základných zásad trestného procesu v § 2 ods. 7 Tr. por. však deklaruje právo každého, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a neustranným súdom. Za porušenie požiadavky neustrannosti súdu sa považuje aj nerešpektovanie princípu, že nikto nemôže byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Uvedený princíp je ústavným princípom zakotveným v prvej vete čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky slovami „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“. Z uvedeného ďalej vyplýva, že legálna definícia zákonného sudcu je súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a je konkretizovaná v § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) slovami „Zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie v prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte“.

Účelom základného práva na zákonného sudcu priznaného podľa citovaných ustanovení ústavy a zákona je zabezpečiť občanovi, aby ochranu jeho právam poskytol sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc o veci konať, a aby v rámci súdnej moci poskytol túto ochranu zákonný sudca alebo zákonný senát.

Slovo „určený“ (resp. určení) použité v dikcii § 3 ods. 3 zákona o súdoch znamená „vopred rozhodnúť o niečom alebo niekom“. Pridelenie veci konkrétnemu sudcovi sa určí náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom, kým členovia senátu sú určení výberom zo zoznamu prísediacich, ktorý je prílohou rozvrhu práce.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že rozvrh práce súdu má kľúčový význam pre uplatnenie práva na zákonného sudcu, keďže – vo všeobecnej rovine – zákonným sudcom môže byť ktorýkoľvek sudca, ktorý sa podľa zákona má, resp. môže stať zákonným sudcom v danej veci, ale podmienkou je, aby bol určený v súlade nielen so zákonom, ale aj v súlade s rozvrhom práce ustanoveným pre kalendárny rok, v ktorom sa pre vec určuje konkrétny zákonný sudca.

Podľa § 3 ods. 6 zákona o súdoch – súdnictvo vykonávajú sudcovia v trestnoprávných veciach spolu so sudcami v senátoch aj prísediaci sudcovia z radov občanov (ďalej len „prísediaci“). Pri výkone súdnictva majú prísediaci rovnaké práva a povinnosti ako sudcovia, okrem oprávnenia predsedáť senátu. Podľa § 3 ods. 1 vety druhej zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) – sudca rozhoduje v senáte alebo ako jediný sudca, ak tak ustanovuje zákon. Zákon ustanovuje, kedy sa na rozhodovaní senátov zúčastňujú aj prísediaci. Predsedom senátu môže byť len sudca. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia zákona o sudcoch – sudcovia a prísediaci sú si pri rozhodovaní rovní. Uvedené skutočnosti vyplývajú aj z § 11 ods. 1 a § 14 zákona o sudcoch. Podľa § 147 ods. 1 vety druhej zákona o sudcoch – ustanovenia tohto zákona o ochrane sudcov sa primerane vzťahujú aj na ochranu prísediacich.

Spôsob kreovania senátu určením sudcu náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a určením dvoch prísediacich sudcov zo zoznamu prísediacich sudcov, ktorý je prílohou rozvrhu práce súdu, je len rôznym (odlišným) technicko-administratívnym vytváraním senátu. Nemení, ani neoslabuje práva a povinnosti členov senátu pri výkone súdnictva, vrátane práva predsedáť senátu. Zmenu v takto zloženom senáte, teda zmenu v osobe sudcu – predsedu senátu alebo zmenu v osobe prísediaceho sudcu - člena senátu, možno vykonať len v súlade so zákonom a rozvrhom práce (§ 3 ods. 4 zákona o sudcoch). Z uvedeného vyplýva, že ak súd koná a rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci členovia senátu určení podľa zákona a rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v danej veci.

Rozdiely, ktoré v právnom postavení sudcov a prísediacich existujú, nie sú relevantné ani z hľadiska rozsahu a intenzity ochrany, ktorá sa priznáva oprávneným osobám podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Právo na zákonného sudcu sa priznáva bez rozdielu medzi sudcom a prísediacim sudcom z radov občanov. Sudcovia aj prísediaci v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky vykonávajú súdnu moc v mene Slovenskej republiky. Slovenská republika ručí za to, že súdnu moc vykonávajú v súlade s právnym poriadkom a znáša zodpovednosť, ak sudca alebo prísediaci sudca pri výkone súdnej moci poruší ústavu alebo ďalšie pramene práva.

Vyššie uvedená argumentácia bola premietnutá do právnych viet I. až III. tohto stanoviska.

84.

ROZHODNUTIE

I. Pri pokračovacom trestnom čine sa ustanovenie § 9 ods. 1 písm. e/ Tr. por. o neprípustnosti trestného stíhania týka procesného (§ 10 ods. 16 Tr. por.), nie hmotnoprávneho (§ 122 ods. 13 Tr. zák.) ponímania skutku, čo zodpovedá ustanoveniu § 9 ods. 2 Tr. por.

II. Ak u skoršieho právoplatného odsúdenia za čiastkový útok pokračovacieho trestného činu nastali účinky jeho zahladenia, súd pri odsúdení páchatel'a za ďalší čiastkový útok toho istého pokračovacieho trestného činu postupuje (uloží trest) bez použitia ustanovenia § 41 ods. 3 Tr. zák.

III. Uloženie spoločného trestu podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. je vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozsudku, uvedenému v prvej vete tohto ustanovenia, u ktorého nenastali účinky zahladenia odsúdenia, osobitným druhom (sui generis) obnovy konania, pri ktorom je novou skutočnosťou (zodpovedajúcou ustanoveniu § 394 ods. 1 Tr. por.) spáchanie ďalšieho čiastkového útoku toho istého pokračovacieho trestného činu. V zmysle § 2 ods. 8 Tr. por. preto nedochádza k nesúladu s článkom 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2015, sp. zn. 2 Tdo 58/2014).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vyššie označeným rozsudkom o dovolaní generálneho prokurátora podaného v neprospech obvinenej J.S. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 15.1.2014, sp. zn. 3To/106/2013, rozhodol tak, že vyššie uvedeným uznesením krajského súdu bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. porušený zákon v ustanovení § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a v ustanoveniach § 41 ods. 3, § 42 ods. 3 a § 122 ods. 13 Tr. zák. v prospech obvinenej. Zrušil toto uznesenie krajského súdu a zrušil aj uznesenie Okresného súdu Prievidza z 21.8.2013, sp. zn. 2T/74/2010, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Okresnému súdu Prievidza prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trenčíne podal dňa 29. marca 2010 na Okresný súd Prievidza obžalobu na J.S. pre obzvlášť závažný zločin podvodu v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

ako zastupujúca osoba A.M. a H.M., trvale bytom B. uzatvorila dňa 28. 09. 2007 v Prievidzi kúpnu zmluvu s kupujúcim spol. G. X. a. s., B., ktorej predmetom bol predaj nehnuteľnosti - administratívnej budovy súpisné číslo X. a pozemkov na parcelách č. X., zapísaných na LV č. X. v katastrálnom území V.B., za kúpnu cenu 82.982,87 € (2 500 000,-Sk) a to aj napriek tomu, že dohodnutá kúpna cena bola 232.357,43 € (7.000.000,-Sk) a že splnomocnenie podpísané manželmi M. bolo dňa 28. 09. 2007 odvolané, o čom v čase spracovania a podpísania kúpnej zmluvy vedomosť mala a ktoré akceptovala, čím by vkladom vlastnickeho práva podľa kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností manželom M. vznikla škoda v celkovej výške 149.372,63 € (4.500.000,-Sk).

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo 16. decembra 2011, sp. zn. 2T/74/2010, bol podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. zrušený výrok o vine, treste a škode trestného rozkazu Okresného súdu Piešťany z 29. júla 2009, sp. zn. 2T/129/2009, právoplatného 4. novembra 2009 a J.S. bola uznaná za vinnú obzvlášť závažným zločinom podvodu sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe v bode 1/ totožnom s podanou obžalobou a v bode 2/, že dňa 24. februára 2008 v P. vylákala splnomocnenie od Z.M., ktoré získala pod zámienkou zakúpenia nehnuteľnosti chalupy č. X. v K. doline, list vlastníctva č. X., ktoré boli vo vlastníctve Z.M., o čom spísali dohodu 21. januára 2008 v P., ktorou sa jej zaviazala vyplatiť 2.300.000,- Sk (76.346 eur) do 31. marca 2008, toto však nemala v úmysle, na základe takto vylákaného splnomocnenia bez súhlasu Z.M. uvedené nehnuteľnosti predala aj s okolitými pozemkami za 200.000,- Sk (6 638,78 eur), čím zabezpečila povolenie vkladu do katastra nehnuteľností Katastrálneho úradu v T., Správy katastra M. pre nového vlastníka, takto získané peniaze použila pre svoje osobné účely, svojím konaním Z.M. spôsobila škodu vo výške 543.000,- Sk (18.024 eur).

Za to jej súd podľa § 221 ods. 4, § 41 ods. 3, § 38 ods. 4, § 37 písm. m/ Tr. zák. uložil spoločný trest odňatia slobody v trvaní jedenásť rokov a osem mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. súd J.S. zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 78 ods. 1 Tr. zák. súd uložil J.S. ochranný dohľad v trvaní dva roky.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodených odkázal s nárokom na náhradu škody na občianskoprávne konanie.

Krajský súd v Trenčíne rozhodujúc o odvolaní J.S. proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa uznesením z 15. augusta 2012, sp. zn. 3To/71/2012, podľa § 321 ods. 1 písm. b/, c/, ods. 3 Tr. por. napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Okresný súd Prievidza uznesením z 21. augusta 2013, sp. zn. 2T/74/2010, podľa § 281 ods. 1 Tr. por. s poukazom na ustanovenie § 9 ods. 1 písm. e/ Tr. por. zastavil trestné stíhanie J.S. pre obzvlášť závažný zločin podvodu v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v obžalobe prokurátora Krajskej prokuratúry v Trenčíne z 29. marca 2010, sp. zn. 1 Kv 2/08. Poškodených podľa § 281 ods. 3 Tr. por. s nárokom na náhradu škody súd odkázal na občianske súdne konanie.

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 15. januára 2014, sp. zn. 3To/106/2013, rozhodujúc o sťažnostiach prokurátora a poškodeného A.M. proti citovanému uzneseniu Okresného súdu Prievidza podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosti prokurátora a poškodeného zamietol ako nedôvodné.

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne podal dňa 4. augusta 2014 Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len generálny prokurátor) dovolanie v neprospech J.S. z (dovolacieho) dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolateľ podané dovolanie oprel o tieto konštatácie a argumenty:

Podľa § 41 odsek 3 Tr. zák. ak súd odsudzuje páchatel'a za ďalší čiastkový útok, ktorý tvorí súčasť pokračovacieho trestného činu, za ktorého iný čiastkový útok bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok, ktorý už nadobudol právoplatnosť, zruší v rozsudku skorší výrok o vine o pokračovacom trestnom čine a trestných činoch spáchaných s ním v jednočinnom súbehu, celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú v uvedenom výroku o vine svoj podklad. Súd pri viazanosti skutkovými zisteniami v zrušenom rozsudku znova rozhodne o vine za pokračovací trestný čin vrátane nového čiastkového útoku, prípadne za trestné činy spáchané s ním v jednočinnom súbehu, ako aj o spoločnom treste za pokračovací trestný čin, ktorý nesmie byť miernejší než trest uložený skorším rozsudkom. Súd prípadne rozhodne tiež o nadväzujúcich výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine. Ak je ukladaný trest za viac trestných činov, ustanovenia odsekov 1 a 2, § 42 a § 43 sa použijú primerane. Podľa § 8 Tr. zák. trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 281 odsek 1 Tr. por. súd zastaví trestné stíhanie, ak na hlavnom pojednávaní zistí, že je tu niektorá z okolností uvedených v § 9 odsek 1.

Podľa § 9 odsek 1 písmeno e) Tr. por. trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak ide o osobu, proti ktorej sa skoršie stíhanie pre ten istý skutok skončilo právoplatným rozsudkom súdu alebo bolo právoplatne zastavené, podmienne zastavené a obvinený sa osvedčil alebo sa skončilo schválením zmieru a zastavením trestného stíhania, ak rozhodnutie nebolo v predpísanom konaní zrušené.

Podľa § 9 odsek 2 Tr. por. ak sa týka dôvod uvedený v odseku 1 len niektorého z čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, nebráni to, aby sa vo zvyšnej časti takého činu viedlo trestné stíhanie.

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c) Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Týmito ustanoveniami Trestného poriadku a Trestného zákona sa Okresný súd Prievidza a Krajský súd v Trenčíne dôsledne neriadili, čím vznikol dôvod dovolania podľa § 371 odsek 1 písmeno i) Tr. por., keďže rozhodnutia súdov sú založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V ustanovení § 41 odsek 3 Tr. zák. sú zakotvené podmienky na ukládanie tzv. spoločného trestu v prípade pokračovacieho trestného činu, ktorý predchádzajúca právna úprava v tejto podobe nepoznala.

Ide o prípad prelomenia zásady ne bis in idem. Neprípustnosť trestného stíhania podľa § 9 odsek 1 písmeno e) Tr. por. pri pokračovacom trestnom čine neplatí, nakoľko zákonodarca pripustil, že čiastkový skutok môže byť stíhaný napriek právoplatnému rozhodnutiu o ďalších čiastkových skutkoch.

Uloženie spoločného trestu prichádza do úvahy v prípade, ak súd odsudzuje páchatel'a za ďalší čiastkový skutok, ktorý tvorí súčasť pokračovacieho trestného činu, ak za iný čiastkový skutok bol už súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok, ktorý už nadobudol právoplatnosť. V takomto prípade súd v rozsudku zruší skorší výrok o vine o pokračovacom trestnom čine a trestných činoch, ktoré s ním boli spáchané v jednočinnom súbehu, zruší tiež celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú v tomto výroku o vine svoj podklad. Pri novom rozhodovaní je súd v takomto prípade viazaný skutkovými zisteniami v zrušenom rozsudku a následne znovu rozhodne o vine za pokračovací trestný čin, vrátane nového čiastkového skutku (útok) a takisto rozhodne o spoločnom treste za pokračovací trestný čin. Tento trest však nesmie byť miernejší, než trest uložený skorším rozsudkom.

Nemožno súhlasiť so záverom, že v danom prípade zahľadenie odsúdenia za jeden čiastkový útok pokračovacieho trestného činu bráni v konaní pre ďalšie čiastkové útoky tak, ako to zákonodarca vyslovene uvádza v ustanovení § 42 odsek 3 Tr. zák. pri ukladaní súhrnného trestu. Vzhľadom na to, že v prípade ukladania spoločného trestu podľa 41 odsek 3 Tr. zák., na rozdiel od súhrnného trestu podľa § 42 odsek 1, odsek 2 Tr. zák., dochádza týmto postupom aj k zrušeniu výroku o vine, ako aj všetkých výrokov na tento výrok nadväzujúcich a nielen výroku o treste, nemožno ustanovenie § 42 odsek 3 Tr. zák. použiť na spoločný trest analogicky.

Akceptovaním takéhoto postupu súdov dochádza k veľmi nebezpečnej situácii, keď by páchatel' v záujme vyhnúť sa potrestaniu za závažný pokračujúci trestný čin vykonal kroky k odhaleniu marginálneho dielčieho útoku pokračovacieho trestného činu, s reálnym predpokladom uloženia mierneho trestu, pričom v dôsledku nástupu fikcie neodsúdenia (napr. zaplatením peňažného trestu, vykonaním trestu povinnej práce, či osvedčením sa v skúšobnej dobe, upustením od potrestania ...) sa vyhne možnému potrestaniu za ostatnú časť pokračovacieho trestného činu povahy obzvlášť závažného zločinu tak, ako je to v tomto prípade.

Obdobná situácia nastáva aj vykonávaním rôznych úmyselných obštrukcií v rámci trestného konania, ktoré zvolila i obvinená S., ktorá sa nedostavovala k prejednaniu veci pred súdom na hlavné pojednávanie.

Vo veci obvinenej J.S. je potrebné poukázať i na ďalšiu podstatnú skutočnosť, a to že za spáchanie pokusu obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 14 odsek 1, § 221 odsek 1, odsek 4 Tr. zák. jej hrozí uloženie trestu odňatia slobody vo výmere desať až pätnásť rokov. V tomto prípade ide jednoznačne o nepodmienečný trest odňatia slobody v rozsahu, ktorý za žiadnych okolností nemôže podliehať rozhodnutiu č. 1/2013 Z.z. prezidenta Slovenskej republiky z 2. januára 2013 o amnestii.

Vychádzajúc z uvedených dôvodov, ak bolo o čiastkovom útoku v danom prípade právoplatne rozhodnuté (a následne i trest zahľadený), v zmysle § 41 odsek 3 Trestného zákona a § 9 odsek 2 Tr. por. nič nebráni súdu, aby skutok obvinenej J.S. stíhanej pre pokus obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 14 odsek 1, § 221 odsek 1, odsek 4 Tr. zák. prejednal a uložil jej primeraný trest odňatia slobody zodpovedajúci závažnosti spáchaného skutku.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam bol uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 15.01.2014, sp. zn. 3To/106/2013 a predchádzajúcim uznesením Okresného súdu Prievidza z 21.08.2013, sp. zn. 2T/74/2010, porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. a predchádzajúcim konaním v ustanoveniach § 281 odsek 1, § 9 odsek 1 písmeno e) Tr. por., § 9 odsek 2 Tr. por. a § 41 odsek 3 Tr. zák., v prospech obvinenej J.S.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky:

1) podľa § 386 odsek 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 15. januára 2014, sp. zn. 3To/106/2013, bol porušený zákon v ustanovení § 41 odsek 3 Tr. zák., v prospech obvinenej J.S.

2) podľa § 386 odsek 2 Tr. por. zrušil uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 15. januára 2014, sp. zn. 3To/106/2013, ako aj predchádzajúce konanie vrátane uznesenia Okresného súdu Prievidza z 1. augusta 2013, sp. zn. 2T/74/2010.

3) podľa § 388 odsek 1 Tr. por. prikázal Okresnému súdu Prievidza, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

I keď bol J.S. ustanovený opatrením z 23. septembra 2014 obhajca, ktoré opatrenie prevzala 30. septembra 2014, na výzvu na vyjadrenie k podanému dovolaniu reagovala J.S. sama dňa 9. októbra 2014 podaním, ktorým sa priamo nevyjadruje k podanému dovolaniu a argumentom dovolateľa v ňom uvedeným. Popisuje v ňom priebeh predaja predmetnej nehnuteľnosti, prezentuje svoju nevinu a dáva návrh na vykonanie konkrétneho dokazovania.

Na verejnom zasadnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konanom v neprítomnosti obvinenej J.S. dovolateľ zotrval na písomne podanom dovolaní.

Obhajca obvinenej vyslovil názor, že súdy dvoch stupňov postupovali v súlade so zákonom a navrhol podľa § 392 ods. 1 Tr. por. dovolanie Generálneho prokurátora Slovenskej republiky ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. c/ Tr. por.), osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) - zákonná lehota na podanie dovolania generálnym prokurátorom v neprospech obvineného podľa § 370 ods. 1 Tr. por. začína plynúť dňom doručenia rozhodnutia o sťažnosti prokurátorovi činnému pred odvolacím súdom (v konkrétnom prípade 7. februára 2014) a nie okresnému prokurátorovi (v konkrétnom prípade 4. februára 2014), o sťažnosti ktorého sťažnostný súd rozhodol – a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a dospel k týmto záverom:

Dovoláním uplatneným dovolacím dôvodom uvedeným v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. – rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorý je vo svojej podstate hmotnoprávnou kategóriou, je potrebné sa zaoberať v prelínaní dvoch rovín, hmotnoprávnej, či a k akému porušeniu hmotnoprávneho ustanovenia došlo, a procesnej, t.j. vyvodenia z takého (prípadného) porušenia procesných dôsledkov v podobe rozhodnutia pre konkrétny prípad aplikácie procesných ustanovení o zastavení trestného stíhania obvinenej J.S., resp. opaku, nedôvodnosti takého postupu a pokračovaní v trestnom stíhaní tejto obvinenej. Svoj základ to má v ponímaní pokračovacieho trestného činu ako hmotnoprávnej kategórie upravenej najmä v ustanoveniach § 122 ods. 10 (definícia pokračovacieho trestného činu), ods. 13 (posudzovanie procesného úkonu vznesenia obvinenia ako prelom pre definovanie pokračovania v konaní, pre ktoré je obvinená stíhaná, ako nový skutok) s dopadom na ukládanie trestu - úhrnný, spoločný, súhrnný - §§ 41, 42 Tr. zák., s procesnými ustanoveniami neprípustnosti trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. e/ Tr. por. vo vzťahu k osobe, proti ktorej sa skoršie stíhanie pre ten istý skutok (vrátane pokračovacieho činu) skončilo mimo iné zastavením trestného stíhania, za výnimky zrušenia rozhodnutia v predpísanom konaní s nadväznosťou na konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch podľa ôsmej hlavy tretej časti Tr. por., so špecifickým zameraním dôsledkov zahladenia odsúdenia vo vzťahu k časti pokračovacieho trestného činu s pôvodne uznanou vinou, ktorá je práve predmetom posúdenia dovolacieho súdu na základe podaného dovolania.

Zo zásady, že súbeh trestných činov sa postihuje jedným trestom – úhrnným trestom, alebo v prípade viacčinného súbehu trestných činov, pri ktorom dochádza k odsúdeniu za jednotlivé trestné činy dvoma alebo viacerými po sebe nasledujúcimi rozsudkami – súhrnným trestom, a že za všetky čiastkové útoky toho istého pokračovacieho trestného činu sa taktiež ukladá jeden trest – ak dochádza k odsúdeniu za jednotlivé čiastkové útoky dvoma alebo viacerými po sebe nasledujúcimi rozsudkami – spoločným trestom, sa vymyká situácia, kedy skoršie odsúdenie, vo vzťahu ku ktorému by inak mal byť ukladaný súhrnný trest alebo spoločný trest, je takej povahy, že sa na páchatel'a hľadí ako keby nebol odsúdený.

Rovnako ako nie je možné v zmysle § 42 ods. 3 Tr. zák. použiť ustanovenie o súhrnnom treste, ktoré je vo svojej podstate benefitom pre páchatel'a, modifikovaným zvýšením trestnej sadzby pri splnení podmienok § 41 ods. 2 Tr. zák. v prípade, že u skoršieho odsúdenia nastali účinky jeho zahladenia, nie je v takom prípade možné použiť ani ustanovenie o spoločnom treste - § 41 ods. 3 Tr. zák., ktoré na primerané použitie § 42 (vrátane jeho odseku 3) Tr. zák. výslovne odkazuje. V popísanej situácii za ďalší viacčinne sa zbierajúci trestný čin alebo za ďalší čiastkový útok pokračovacieho trestného činu uloží ďalší – samostatný trest, nie trest súhrnný alebo spoločný.

Z uvedeného vyplýva, že ak u skoršieho právoplatného odsúdenia za čiastkový útok pokračovacieho trestného činu nastali účinky jeho zahladenia, súd pri odsúdení páchatel'a za ďalší čiastkový útok toho istého pokračovacieho trestného činu uloží trest bez použitia ustanovenia § 41 ods. 3 Tr. zák.

Pri pokračovacom trestnom čine sa ustanovenie § 9 ods. 1 písm. e/ Tr. por. o neprípustnosti trestného stíhania aplikované v konkrétnom prípade dovolaním napadnutým uznesením Krajského súdu v Trenčíne (a predtým prvostupňovým súdom) týka procesného (§ 10 ods. 16 Tr. por.), nie hmotnoprávneho (§ 122 ods. 13 Tr. zák.) ponímania skutku, čo zodpovedá ustanoveniu § 9 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého v aktualizácii na konkrétnu trestnú vec, ak sa týka dôvod neprípustnosti trestného stíhania uvedený v ustanovení § 9 ods. 1 písm. e/ Tr. por. len niektorého z čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, nebráni to, aby sa vo zvyšnej časti takého činu viedlo trestné stíhanie.

Uloženie spoločného trestu podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. (vrátane zásahu do výroku o vine čiastkového útoku vyhlásením odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa s nadobudnutím právoplatnosti, zrušením tohto výroku) je vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozsudku uvedenému v prvej vete tohto ustanovenia, *sui generis* (svojho druhu) – osobitným druhom obnovy konania, pri ktorom je novou skutočnosťou zodpovedajúcou ustanoveniu § 394 ods. 1 Tr. por. (podmienky obnovy konania) spáchania ďalšieho čiastkového útoku toho istého pokračovacieho trestného činu.

Ustanovenie § 9 ods. 1 písm. e/ Tr. por. (ako jedného z dôvodov neprípustnosti trestného stíhania) je premietnutím čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý už bol právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby za splnenia podmienok totožnosti skutku a totožnosti obvineného. Tú istú osobu pre ten istý skutok možno opätovne trestne stíhať len vtedy, keď predtým vydané právoplatné rozhodnutie bolo v predpísanom konaní zrušené. Ustanovenie § 41 ods. 3 Tr. zák. je skratkou (odstránením dokazovania súdom o skutkoch už skôr preukázaných) obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku (predpísaného konania) na rozhodnutie o zrušení právoplatného rozhodnutia.

Pri ukladaní spoločného trestu teda nedochádza ohľadom skoršieho odsúdenia za čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, vo vzťahu ku ktorému je ukladaný taký trest, k nesúladu § 41 ods. 3 Tr. zák. s článkom 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (§ 2 ods. 8 Tr. por.).

Resumé (zhrnutie): Ak súd u totožnej osoby rozhodujúc o čiastkovom útoku pokračovacieho trestného činu po tom, čo o inom čiastkovom útoku takéhoto činu bolo v predchádzajúcom konaní rozhodnuté a odsúdenie je už zahľadené, nie je táto skutočnosť dôvodom na zastavenie trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. e/ Tr. por., avšak pri nemožnosti ukladaní spoločného trestu podľa § 41 ods. 3 Tr. zák., ktoré je kvázi (akoby) mimoriadnym opravným prostriedkom pre zrušenie predtým právoplatného rozhodnutia o tom istom skutku (čiastkové útoky), pre prípad uznania viny a ukladaní trestu súd uloží trest samostatný, pričom sa tak neuplatní bonus, prípadne malus ukladaní jedného trestu za viac čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, čo bude vecou individuálneho posúdenia súdom.

Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd, konštatujúc z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. porušenie zákona dovolaním generálneho prokurátora napadnutým uznesením krajského súdu v ustanoveniach § 193 ods. 1 písm. e/ Tr. por. a § 41 ods. 3, § 42 ods. 3 a § 122 ods. 13 Tr. por. v prospech obvinenej J.S., zrušil toto uznesenie, jemu predchádzajúce uznesenie prvostupňového súdu, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Okresnému súdu Prievidza (vzhľadom k potrebe vykonania dokazovania) prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

85.

ROZHODNUTIE

Ustanovenie § 49 ods. 2 Tr. zák. nie je možné chápať ako príkaz na uloženie trestu odňatia slobody bez podmieneného odkladu jeho výkonu namiesto uloženia iného prípustného druhu trestu alebo popri inom prípustnom druhu trestu; to neplatí, ak je splnená premisa uvedená v ustanovení § 34 ods. 6 Tr. zák. veta druhá (horná hranica sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšujúca päť rokov). Je však vždy nutné zohľadniť ustanovenia o nezlučiteľnosti trestov (§ 34 ods. 7, § 56 ods. 2 Tr. zák.). Nie je preto v rozpore s ustanovením § 49 ods. 2 Tr. zák., ak súd uloží trest povinnej práce ako samostatný trest, ak sú splnené podmienky uvedené v § 54 Tr. zák., a ak je taký trest primeraný.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. februára 2015, sp. zn. 2 Tdo 11/2015).

Najvyšší súd na neverejnom zasadnutí dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 15. apríla 2014, sp. zn. 7To/6/2014 podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol pre zrejme nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Tr. por.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajského súdu v Prešove z 15. apríla 2014, sp. zn. 7To/ 6/2014, bolo podľa § 319 Tr. por. zamietnuté odvolanie okresného prokurátora v Prešove podané proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 25. februára 2014, sp. zn. 4T/1/2014.

Týmto rozsudkom bol obžalovaný L.Č. uznaný za vinného zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno d) Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

25. mája 2013 v čase o 17.50 h. v katastrálnom území obce S. okr. P., nad rómskou osadou z pozemku patriaceho do lesného pôdneho fondu s parcelným číslom KN X. zapísaného na liste vlastníctva č. X., bez povolenia na zber drevnej hmoty ručnou pílkou, ktorú si za týmto účelom priniesol, zrezal strom druhu Smrekovec opadavý o priemere 14 cm v dĺžke 7 metrov a o objeme 0,10 m³ drevnej hmoty a tento ťahal domov, pričom bol prichytený hliadkou Policajného zboru, čím takto Lesnej spoločnosti Urbariát H. so sídlom v obci S. spôsobil škodu v sume 10,- €.

Za to mu okresný súd podľa § 212 odsek 1, odsek 2 Tr. zák. (správne podľa § 212 odsek 2 Tr. zák.), za použitia § 54 Tr. zák. a bez vyhodnotenia pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností uložil trest povinnej práce vo výmere 300 (tristo) hodín.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal okresný prokurátor odvolanie do výroku o treste v neprospech obžalovaného L.Č. Podané odvolanie odôvodnil tým, že obžalovaný spáchal stíhaný skutok v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia za iný úmyselný trestný čin, preto bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 49 odsek 2 Tr. zák. a uložiť obvinenému nepodmienený trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Krajský súd v Prešove sa s odvolacími námietkami okresného prokurátora nestotožnil a jeho odvolanie podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie Generálny prokurátor Slovenskej republiky.

Ako právny dôvod dovolania označil dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Podľa tohto ustanovenia dovolanie možno podať ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Vecne (§ 374 ods. 1 Tr. por.) generálny prokurátor dôvodil:

Z hľadiska posúdenia zákonnosti rozhodnutia krajského súdu a pred ním aj súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o výrok o treste, je potrebné poukázať na skutočnosť, že nesporným je zistenie, podľa ktorého bol obžalovaný, v tom čase mladistvý L.Č., rozsudkom Okresného súdu Prešov z 30. marca 2012, č. k.

41T/16/2012-79, uznaný za vinného zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 odsek 1 Tr. zák., za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 15 mesiacov, ktorého výkon bol podmienčne odložený na skúšobnú dobu 2 rokov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 30. marca 2012 a skúšobná doba uplynula 30. marca 2014. Teraz posudzovaného skutku sa obvinený L.Č. dopustil 25. mája 2013, teda viac ako po roku od predchádzajúceho odsúdenia, pričom opätovne ide o úmyselný trestný čin.

Súdy oboch stupňov si boli vedomé toho, že obvinený sa ďalšej úmyselnej trestnej činnosti dopustil v skúšobnej dobe predchádzajúceho odsúdenia.

Ustanovenie § 49 odsek 2 Tr. zák. pritom vylučuje použitie odseku 1 v prípade, ak súd odsudzuje páchatel'a za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, alebo v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Týmto ustanovením sa zmenila predchádzajúca právna úprava v tom smere, že súdy nemôžu ukladať tzv. "podmienku na podmienku". Spáchanie úmyselného trestného činu v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia je potom takou skutočnosťou, ktorá nasvedčuje tomu, že podmienený odklad výkonu trestu odňatia slobody v danom prípade nespĺňa svoj účel a preto opätovné povolenie podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody sa javí zbytočným a neúčelným.

Pokiaľ teda zákonodarca vylúčil ukladanie "podmienky na podmienku" vyvstáva otázka, či možno v takýchto prípadoch uložiť iný druh trestu ako trest odňatia slobody, a či v takom prípade nejde v podstate o obchádzanie obligatórneho postupu uvedeného v ustanovení § 49 odsek 2 Tr. zák.

V ustanovení § 32 Tr. zák. je treba uviesť, že ich zákonné vymedzenie predstavuje určitý systém, v ktorom sú tresty hierarchicky usporiadané. Hierarchické usporiadanie trestov má význam najmä z hľadiska odstupňovania ich citeľnosti a závažnosti ako aj z hľadiska záujmov, ktoré jednotlivé tresty postihujú. Ako vyplýva z ustanovenia § 32 Tr. zák., prvým je trest odňatia slobody, ktorý je jediným univerzálnym a najprísnejším druhom trestu, čo je vyjadrené aj úpravou trestných sadzieb v osobitnej časti Trestného zákona, kde sú pri jednotlivých trestných činoch uvedené iba trestné sadzby trestu odňatia slobody. Uvedený trest predstavuje súčasne najciteľnejší zásah do základných práv a slobôd odsúdeného.

Napokon je potrebné poukázať aj na ustanovenie § 34 odsek 1 Tr. zák., podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Je teda nepochybné, že obvineného neodradila od páchania ďalšej úmyselnej trestnej činnosti ani konkrétna hrozba výkonu trestu odňatia slobody, ktorej sa dopustil ani nie po roku od právoplatnosti prvého odsudzujúceho rozsudku. Za týchto podmienok nemali súdy žiadne relevantné argumenty, na základe ktorých by mohli dospieť k záveru, že na ochranu spoločnosti, prevýchovu odsúdeného a odradenie iných páchatel'ov od páchania trestnej činnosti postačí trest povinnej práce, keď tieto zákonné požiadavky nespĺnila ani hrozba prísnejšieho výkonu trestu odňatia slobody.“

Dovolateľ navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na nové konanie s právnym názorom, zodpovedajúcim dovolaniu.

Obvinený vo svojom vyjadrení navrhol dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné odmietnuť.

Najvyšší súd zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z formálnych dôvodov (§ 382 písm. a/, b/ alebo d/ až f) Tr. por.) Zároveň však zistil, že zrejme nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (v tomto prípade ods. 1 Tr. por.).

Námietka uplatnená generálnym prokurátorom smeruje (obsahovo) ku primeranosti trestu (ktorej kritériá sú uvedené najmä v § 34 ods. 1 až 5 Tr. zák.), nie ku chybe zohľadniteľnej v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Podľa tohto ustanovenia dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Nejde teda pri možnom splnení tohto dôvodu dovolania ani o zákonné podmienky na uloženie určitého druhu trestu, v tomto prípade trestu povinnej práce, ktorého podmienky sú však, bez ohľadu na túto okolnosť, v zmysle § 54 Tr. zák. splnené (prečin s hornou hranicou trestu odňatia slobody neprevyšujúcou päť rokov).

Ustanovenie § 49 Tr. zák. znie:

(1) Súd môže podmiennečne odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky, ak

a) vzhľadom na osobu páchatel'a, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, a na okolnosti prípadu, má dôvodne za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu páchatel'a výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný, alebo

b) prijme záruku za nápravu páchatel'a a ak vzhľadom na výchovný vplyv toho, kto záruku ponúkol, má za to, že výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak súd odsudzuje páchatel'a za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia alebo v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Ustanovenie § 49 ods. 2 Tr. zák. nie je možné chápať ako príkaz na uloženie trestu odňatia slobody bez podmiennečného odkladu jeho výkonu namiesto uloženia iného prípustného druhu trestu, alebo popri inom prípustnom druhu trestu; to neplatí, ak je splnená premisa ustanovenia § 34 ods. 6 Tr. zák. (horná hranica sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti prevyšujúca päť rokov); je však vždy nutné zohľadniť ustanovenia o nezlučiteľnosti trestov (§ 34 ods. 7, § 56 ods. 2 Tr. zák.). Ak nastanú okolnosti uvedené v § 49 ods. 2 Tr. zák., súd môže uložiť trest povinnej práce, ak sú zároveň splnené podmienky uvedené v § 54 Tr. zák., a ak je taký trest primeraný. V takom prípade však súd neuloží trest odňatia slobody (§ 34 ods. 7 písm. b/ Tr. zák.).

K tomu je potrebné opätovne uviesť, že v dovolacom konaní sa primeranosť uloženého trestu neskúma.

Výklad ustanovenia § 54 ods. 2 Tr. zák. ako prikazujúceho, uložiť „nepodmiennečný“ trest odňatia slobody by odporoval v nálezoch Ústavného súdu Slovenskej republiky často zdôrazňovanému princípu ústavne konformnej interpretácie zákona (najmä jeho represívnych ustanovení) v tom zmysle, že sa použije výkladová verzia výhodnejšia pre dotknutú osobu, v tomto prípade páchatel'a (obvineného), a že nedostatok prísnosti zákona možno odstrániť len jeho zmenou.

86.

ROZHODNUTIE

Dôvodom dovolania je len uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo uloženie takého druhu trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa (§ 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.). Dĺžka konania nemôže byť dôvodom na úspešné uplatnenie dovolacej námietky týkajúcej sa neprimeranosti trestu uloženého v rámci zákonnej sadzby alebo nepoužitia ustanovení o mimoriadnom znížení trestu (§ 39 Tr. zák.) alebo podmiennečnom odklade výkonu trestu odňatia slobody (§ 49 Tr. zák.).

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. januára 2015, sp. zn. 2 Tdo 68/2014).

Najvyšší súd SR na neverejnom zasadnutí vyššie označeným uznesením dovolanie obvinenej A.Š. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. marca 2014, sp. zn. 2To/10/2014, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol pre zrejme nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Tr. por.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 24. októbra 2013, sp. zn. 6T/115/2010, vo výroku o treste obžalovaných T.Š. a A.Š. a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obom, zhodne podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005, § 40 ods. 1 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, pre výkon ktorého ich zaradil do prvej nápravnovýchovnej skupiny.

V nadväznosti na to im uložil aj trest zákazu činnosti vykonávať v napadnutom rozsudku vymenované funkcie (súvisiace s podnikaním) na dobu 4 rokov.

V odvolacom konaní preskúmaným rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici z 24. októbra 2013, sp. zn. 6T/115/2010, boli obžalovaní T.Š. a A.Š. uznaní za vinných z trestného činu podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005 na tom skutkovom základe, ako je uvedený vo výrokovej časti napadnutého rozsudku str. 1-12.

Za to súd obžalovanému T.Š. podľa § 250 ods. 5 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005, § 40 ods. 1 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005 uložil trest odňatia slobody v trvaní 2 roky, pričom výkon tohto trestu mu podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov.

Súčasne obžalovanému podľa § 49 ods. 1 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005 súd uložil aj trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu, člena štatutárneho orgánu, člena dozornej rady, prokuristu obchodnej spoločnosti a družstva v trvaní 4 roky.

Obžalovanej A.Š. súd podľa § 250 ods. 5 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005, § 40 ods. 1 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005 uložil trest odňatia slobody v trvaní 2 roky, pričom jej výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov.

Proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie obvinená A.Š. prostredníctvom obhajcu podaním doručeným okresnému súdu 2. mája 2014.

Dôvody dovolania sú v tomto podaní (obsahovo) uplatnené tak, ako je to uvedené v nasledujúcej časti tohto odôvodnenia, ktorá sa aj s dovolacími námietkami vysporiada.

Finálne dovolateľka navrhuje, aby dovolací súd po preskúmaní všetkých dôvodov uvedených v dovolaní skonštatoval porušenie zákona spočívajúce v nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, a aby predmetný napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ďalej žiada, aby najvyšší súd podľa § 380 ods. 4 Tr. por., veta druhá odložil výkon rozhodnutia, proti ktorému obvinená podala dovolanie, t.j. aby odložil obvinenej nástup do výkonu trestu odňatia slobody až do rozhodnutia.

Dovolanie podporil svojim vyjadrením spoluobvinený (odsúdený) T.Š., ako aj syn obvinenej listom adresovaným súdu, v ktorom poukazuje na problematiku okolností svojej existencie počas výkonu trestu odňatia slobody oboch rodičov.

Prokurátor sa k dovolaniu vyjadril návrhom na jeho odmietnutie. Poukazuje pri tom na ustálenú rozhodovacia prax, nasledovne:

Podľa ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súd SR (napr. 2 Tdo 24/2007, 5 Tdo 71/2013, 3 Tdo 14/2013), ako aj stanoviska jeho trestnoprávneho kolégia (5/2011 – Tpj 46/2010 zo 14. júna 2010), ktoré podáva výklad ust. § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku práve v spojitosti s výrokom o treste, ak „nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste, okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod“.

Pripustiť dovolanie z dôvodu „nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia“, podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. preto, že nebolo použité ustanovenie § 40 ods. 1 Tr. zák. by logicky zakladalo pripustiť dovolanie aj preto, že neboli správne aplikované akékoľvek ďalšie ustanovenia, vzťahujúce sa k rozhodovaniu o treste, čo by ale bolo evidentne v rozpore s koncepciou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Spôsob, ktorým zákonodarca vymedzil dovolacie dôvody vo vzťahu k rozhodovaniu o treste, vyjadril prípustnosť dovolania proti výroku o treste len vtedy, ak bol uložený neprípustný druh trestu alebo trest mimo trestnej sadzby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie nie je potrebné odmietnuť z formálnych dôvodov (§ 382 písm. a/, b/ alebo d/ až f/ Tr. por.). Zároveň však zistil, že je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania uvedené v § 371 Tr. por. (v tomto prípade prichádza vzhľadom k osobe dovolateľa do úvahy len ods. 1).

Dovolateľka obsahovo aj výslovné v dovolaní napáda výrok o treste, keď sa domáha „uloženia podmieneného trestu odňatia slobody namiesto trestu nepodmienečného“.

V bodoch I. až III. dovolania tvrdí na dosiahnutie tohto účelu porušenie ustanovení Tr. zák., podľa ktorých súd rozhoduje o druhu a výmere uloženého trestu (§ 31 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005), najmä zohľadnenie miery, ktorou konanie spolupáchateľa prispelo k spáchaniu trestného činu (menšia miera u dovolateľky ako u jej spolupáchateľa, a to pri rovnakom treste u oboch), a v tejto súvislosti aj porušenie ustanovenia § 58 ods. 1 Tr. zák. v naposledy označenom znení, v čom vidí dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Namieta aj porušenie práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle § 2 ods. 7 Tr. por., čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (v tomto prípade bez označenia dovolacieho dôvodu).

Ani v jednom z prípadov uvedených v dovolaní dovolací dôvod nie je splnený.

Neprimeranosť trestu, ktorý bol uložený v rámci zákonnej sadzby, ani nepoužitie ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu (ktoré tu pritom bolo použité) nie je dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ alebo písm. h/ Tr. por., čo vyplýva z aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu, tak ako na to poukazuje vo svojom vyjadrení k dovolaniu prokurátor. Uvedené platí aj pre prípad nepoužitia ustanovenia o podmienenom odklade výkonu trestu (v tomto prípade § 58 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005), ktoré nie je obligatívnym riešením pre každý trest odňatia slobody neprevyšujúci výmeru dvoch rokov (súd môže podmienne odložiť výkon takého trestu odňatia slobody, ak vzhľadom na osobu páchatela, najmä

s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje a na okolnosti prípadu má dôvodne za to, že účel trestu sa dosiahne i bez jeho výkonu).

Aplikácia citovaného ustanovenia je práve otázkou primeranosti uloženia trestu odňatia slobody, a to v kontexte nutnosti jeho výkonu.

Zohľadnenie miery, ktorou konanie spolupáchateľa prispelo k spáchaniu trestného činu pri rozhodovaní o druhu a výmere uloženého trestu je tiež otázkou primeranosti trestu (taký dovolací prieskum by rovnako nebol možný v smere sprísnenia trestu, ak by bolo generálnym prokurátorom alebo ministrom spravodlivosti podané dovolanie v neprospech obvinenej alebo jej spoluobvineného).

Téza uvedená obvinenou v reakcii na vyjadrenie prokurátora k jej dovolaniu, že v skutočnosti nenapáda výrok o treste, resp. v tomto rámci otázku jeho primeranosti, je zjavne účelová. Dovolanie je výslovne obsahovo zamerané, ako už bolo uvedené, práve na zmenu trestu (jeho zmiernenie).

Preto nie je dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. splnený.

V prípade dĺžky konania dovolateľka ani žiaden dovolací dôvod neoznačila, hoci jej to zákon ukladá (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Právne perfektne ho ani označiť nemohla, nakoľko taký dovolací dôvod Trestný poriadok nepozná. Dovolací súd pritom môže reagovať zrušením napadnutého rozhodnutia len na zákonné dovolacie dôvody (§ 385 ods. 1, § 371 Tr. por.). Inak by došlo k flagrantnému porušeniu ústavnému princípu konania štátneho orgánu len na základe a v medziach Ústavy SR a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR).

Vo vzťahu k účelu dovolania obvinená v tejto súvislosti argumentuje práve tvrdením, že uložený trest neobstojí v tzv. teste proporcionality aplikovanej sankcie. Otázka proporcionality je i výslovne (ako synonymum) otázkou primeranosti (v tomto prípade trestu), ktorú zákonodarca umožňuje riešiť v konaní odvolacom - § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. (teda v konaní o riadnom opravnom prostriedku), nie však už v konaní dovolacom, ako mimoriadnom opravnom konaní, prebiehajúcim až po právoplatnosti dotknutého rozhodnutia. Taký záver jednoznačne vyplýva z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. a contrario, keďže dôvodom dovolania je len uloženie zákonne neprípustného druhu trestu alebo trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Dĺžka konania a jej možný vplyv na výšku trestu nevyvoláva z uvedeného pravidla výnimku, pričom ide o koncepčnú dovolaciu zásadu (ktorá zapadá do širšej koncepcie vzťahu riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov). Nemožno ju interpretovať jej popretím, ako sa o to pokúša dovolateľka.

Nad rámec uvedeného, neprimeraná dĺžka konania môže byť dôvodom na použitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu, ktorý v tejto veci použitý bol (trest uložený vo výške dvoch rokov pri spodnej hranici trestnej sadzby päť rokov, pričom najvyšší súd dôvody ani oprávnenosť ich použitia nehodnotí), dovolateľka sa však domáha znásobenia takého benefítu aj podmieňaným odkladom výkonu trestu.

Použitie zmierňovacieho ustanovenia má teda svoj význam i pri prípadných úvahách o kompenzácii dovolateľkou tvrdeného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (v primeranej lehote) v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (§ 2 ods. 7 Tr. por.), čím sa však najvyšší súd v zohľadnení rozsah dovolacieho prieskumu nezaoberá.

Obvinená ďalej v dovolaní uvádza okolnosti, ktoré sa týkajú starostlivosti o jej neplnoletého syna a súčasného uloženia nepodmieneného trestu odňatia slobody jej manželovi. Ide o sociálne otázky, ktoré sa vymykajú z rámca trestného (vrátane dovolacieho) konania a ak bol uložený trest odňatia slobody, na riešenie týchto otázok sú určené orgány s osobitnou pôsobnosťou (a to aj v Českej republike, teda mieste pobytu dovolateľky a jej syna).

Keďže teda ani vo zvyšnom rozsahu odvolacích námietok nebol splnený dovolací dôvod (uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. ani v inom ustanovení), dovolanie bolo odmietnuté ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por., a to na neverejnom zasadnutí nariadenom podľa § 381 Tr. por.

Na uplatnený návrh na odklad výkonu rozhodnutia podľa § 380 ods. 4 veta druhá Tr. por. nebol v dôsledku vyššie uvedeného dôvod; osobitné rozhodnutie o tejto otázke sa nevydáva.

87.

ROZHODNUTIE

I. „Obvykle jednorazovou dávkou na použitie“ v zmysle § 135 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák. sa rozumie dávka omamnej alebo psychotropnej látky, ktorá sa bežne (u väčšiny užívateľov) konzumuje pri jednom použití a takto vyjadruje konzumný priemer.

II. Ak odsúdený už bol odsúdený za to, že prechovával psychotropnú látku vo väčšom množstve, než je zákonné maximum pre miernejšiu právnu kvalifikáciu (§ 186 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005) a teda bolo jeho konanie, bez ohľadu na danosť alebo absenciu osobno-spotrebného účelu držby, kvalifikované podľa § 187 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005, zodpovedá táto kvalifikácia v právnom režime súčasne účinného Trestného zákona kvalifikácii podľa § 172 Tr. zák. (teda znaku uvedenému v ods. 1 písm. d/ tohto ustanovenia), a nie kvalifikácii podľa § 171 Tr. zák.

Je preto aplikačne správne použiť znak uvedený v § 172 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. (skoršie odsúdenie za „taký“ čin) ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. decembra 2014, sp. zn. 2 Tdo 56/2014).

Najvyšší súd SR na neverejnom zasadnutí vyššie uvedeným uznesením podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného R.Ď. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 17. decembra 2013, sp. zn. 1To/111/2013, odmietol pre zrejmé nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Tr. por.

Z o d ō v o d n e n i a :

Napadnutým uznesením Krajský súd v Žiline podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obvineného R.Ď. a prokurátora ako nedôvodné.

V odvolacom konaní bol napadnutý rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín z 19. júla 2013, sp. zn. 9T/26/2012.

Naposledy označeným rozsudkom bol obvinený R.Ď. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistený deň si nezisteným spôsobom zaobstaral umelohmotnú striekačku so zataveným špicom, v ktorej sa nachádzal biely kryštalický prášok v objeme 1,3 ml, o hmotnosti 980 mg, ktorý obsahoval 78,8 % metamfetarínu (772 mg), ktorý je v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. zaradený v II. skupine psychotropných látok, čo zodpovedá 13 obvykle jednorazovým dávkam, a následne s touto striekačkou disponoval až do dňa 10.10.2009, kedy asi o 04.10 hod. bola injekčná striekačka s týmto obsahom nájdená a zaistená policajtmi OR PZ Dolný Kubín pri prehliadke motorového vozidla zn. Peugeot 307 SW, ktoré viedol obžalovaný a ktoré policajti zastavili v D.K., na ceste č. X. medzi kruhovým objazdom a svetelnou križovatkou, pričom obžalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín z 9. marca 2005, sp. zn. 2T/182/2003, právoplatným 2.8.2005, uznaný za vinného zo spáchania trestného činu podľa § 187 ods. 1 písm. b), d) zákona č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 9. marca 2005.

Za to mu okresný súd podľa § 172 ods. 2 Tr. zák., v spojení s § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák., za použitia § 42 ods. 1 Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. obvinenému uložil ochranný dohľad vo výmere 2 (dva) roky.

Zároveň podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. okresný súd zrušil výroky o trestoch uložených obvinenému

- rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 9T/34/2012 zo 17.1.2013, vrátane výroku o treste uloženom obžalovanému rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/38/2013 z 23.5.2013;
- rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 9T/15/2011 z 24.11.2011 a
- trestným rozkazom Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 2T/21/2011 zo 7.9.2011, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky o trestoch obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený písomným podaním obhajcu, doručeným okresnému súdu 14. júna 2014.

Ako právne dôvody dovolania označil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

Vecne (§374 ods. 1 Tr. por.) tieto dôvody dovolateľ vymedzil v podobe uvedenej v nasledujúcej časti odôvodnenia, ktorá sa aj s dovolacími námietkami vysporiada.

Prokurátor navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z formálnych dôvodov (§ 382 písm. a/, b/, d/ až f/ Tr. por.). Zároveň však zistil, že je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por.

K dôvodom dovolania uvedených v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Prvú z okolností, ktorú dovolateľ podraduje pod vyššie uvedený dovolací dôvod, vo svojom podaní prezentuje nasledovne:

„Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v ust. § 371 ods. 1 písm. i) TP v prvom rade uvádzam, že je nesprávna aplikácia objektívneho prístupu vo vzťahu k určení obvykle jednorazovej dávky. Takéto kvantitatívne určenie - t.j. aký objem omamnej, resp. psychotropnej látky u jej konzumentov všeobecne postačuje na výrobu (prípravu) jednorazovej dávky - považujem za nesprávne a rozporné s TZ ako aj ustálenou judikatúrou.

Takýto názor je totiž v priamom rozpore s ust. § 135 TZ, resp. 171 TZ, nakoľko jednorazová dávka na použitie nie je dávkou konštantnou, ale individuálne sa meniacou v závislosti od jedinca (konzumenta), najmä s prihliadnutím na stav jeho fyzickej a psychickej dispozície a závislosti.

Pre rozhodnutie o naplnení znaku „obvykle jednorazová dávka“ je tak potrebné vychádzať z miery závislosti konkrétneho páchatel'a a druhu drogy, nakoľko slovenská právna úprava skutočne neumožňuje stanoviť paušálne množstvo omamnej a psychotropnej látky ako obvykle jednorazovú dávku na použitie všeobecne, preto je potrebné v konkrétnom prípade stanoviť množstvo takejto dávky individuálne.“

Túto základnú tézu potom dovolateľ rozvíja z hľadiska potreby určiť počet obvykle jednorazových dávok v rozsahu u neho zaisteney psychotropnej látky, a to nie podľa správy Národného monitorovacieho centra pre drogy, ale podľa znaleckého posudku z odboru zdravotníctva, odvetvie psychiatria, ktorý by zohľadnil jeho individuálne dispozície (vzhl'adom aj na dlhodobé užívanie drogy obvineným). Predovšetkým mal však súd vychádzať z výpovede obvineného. Zaistené množstvo pervitínu by mu postačovalo na tri až päť dávok (teda nie 13 dávok).

Uplatnená dovolacia námietka nie je dôvodná.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Rozsudok okresného súdu konštatuje, že látka zaistená u obvineného zodpovedá 13 obvykle jednorazovým dávkam drogy (psychotropnej látky).

Toto skutkové zistenie je podstatné pre posúdenie kritérií § 135 ods. 2 Tr. zák., podľa ktorého prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu vo väčšom rozsahu sa rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac desaťnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú spotrebu. To je potom určujúce pre alternatívu použitia ustanovenia § 171 ods. 2, alebo stanovenia § 172 Tr. zák.

V dovolacom konaní nie je možné skúmať dôkazné úvahy, ktorými súd dospel ku skutkovým zisteniam (počtu obvykle jednorazových dávok drogy zaistenej u obvineného), nakoľko nemožno skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku.

Dovolací súd však môže definovať pojem „obvykle jednorazová dávka na použitie“, uvedený v § 135 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák.

Vychádza pri tom z princípu rovnakého zákonného prístupu ku ktorémukoľvek páchatel'ovi, ktorý omamnú alebo psychotropnú látku prechováva, bez ohľadu na jeho individuálne fyzické dispozície alebo vyššiu odolnosť získanú užívaním drogy.

Rezistencia získaná predchádzajúcou opakovanou aplikáciou omamnej alebo psychotropnej látky nemôže byť dôvodom na priaznivejšiu právnu kvalifikáciu (§ 171 namiesto § 172 Tr. zák., resp. § 171 ods. 1 namiesto § 171 ods. 2 Tr. zák.). Taký prístup by popieral zmysel a zameranie dotknutej trestnoprávnej úpravy, ktorá má prechovávaniu a iným formám disponovania s drogou (a sprostredkovanie jej konzumácii) zabrániť.

„Obvykle jednorazovou dávkou na použitie“ v zmysle § 135 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák. sa rozumie dávka omamnej alebo psychotropnej látky, ktorá sa bežne (u väčšiny užívateľ'ov) konzumuje pri jednom použití a takto vyjadruje konzumný priemer.

Ak sa omamná alebo psychotropná látka v takomto dávkovaní nepredáva, je potom potrebné posúdiť, aký počet obvykle jednorazových dávok na použitie sa v zaistenom materiáli nachádza, a to či už podľa kritéria obsahového množstva účinnej látky, alebo podľa celkového množstevného (hmotnostného, objemového) kritéria.

Súd v tomto prípade určil obvykle jednorazovú dávku podľa priemerného konzumenta (bez subjektívnych hľadísk), teda v zmysle vyššie zadefinovaných kritérií.

V súvislosti s tým použil objemové kvantifikačné kritérium (ktoré vyznelo pre obvineného priaznivejšie, než určenie počtu obvykle jednorazových dávok na použitie podľa množstva metamfetamínu v zaistenej látke, na základe ktorej metodiky bol podaný znalecký posudok KEÚ).

Táto konštatácia nič nemení na už uvedenom zistení dotknutej skutkovej okolnosti vo výroku rozsudku okresného súdu (13 obvykle jednorazových dávok na použitie prechovávanej drogy), ktorú dovolací súd neskúma.

V súvislosti s tým je použitie právnej kvalifikácie podľa § 172 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. pri zohľadnení ust. § 135 ods. 2 Tr. zák. správne a dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nie je splnený.

Ďalšia dovolacia námietka je prezentovaná nasledovne:

„Druhým zásadným pochybením spadajúcim pod dovolací dôvod uvedený v ust. § 371 ods. 1 písm. i) TP je potom záver krajského súdu, že skutok, za ktorý som bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 2T/182/2003 zo dňa 09.03.2005 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/177/2005 zo dňa 02.08.2005, je možné kvalifikovať podľa ust. 172 ods. 1 písm. d) TZ.

S takýmto názorom nemôžem jednoznačne súhlasiť, nakoľko toto predchádzajúce odsúdenie nespĺňa podmienku odsúdenia za „taký čin“, ako je to uvedené v § 172 ods. 2 písm. a) TZ.

Podľa ust. § 172 ods. 2 TZ odňatím slobody na 10 (desať) rokov až 15 (pätnásť) rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a už bol za taký čin odsúdený.

Z hľadiska objektívnej stránky sa pri ust. § 172 ods. 1 TZ vyžaduje, aby páchatel' neoprávnene konal niektorým zo spôsobov uvedených v tomto odseku. To znamená, že sa postihuje neoprávnená držba omamnej alebo psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora a nakladanie s nimi vo všetkých formách uvedených v odseku 1 písm. a) až d), ale nie pre vlastnú potrebu, a to bez ohľadu na konkrétne množstvo tejto látky. Rozhodujúce bude preukázanie okolnosti, že páchatel' mal túto látku v držbe, prípadne s ňou nakladal uvedeným spôsobom, a to na účely jej predaja alebo distribúcie ďalším osobám, teda nie pre vlastnú potrebu.

Ako je však zrejmé z rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín z 09.03.2005, sp. zn. 2T/182/03 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 02.08.2005, sp. zn. 1To/177/05, ja som bol odsúdený za to, že som si pre seba zadovážil a prechovával omamnú látku (ust. § 187 ods. 1 písm. b),

d) zákona č. 140/1961 Zb., Trestný zákon v znení účinnom do 31.12.2005). To znamená, že ja som v minulosti nebol odsúdený za tzv. dílerstvo.

V súčasnej právnej úprave sú však páchatelia prechováajúci omamné látky pre vlastnú potrebu postihovaní podľa § 171 TZ, a pokiaľ tak konajú nie pre vlastnú potrebu (popr. vo väčšom množstve) podľa ustanovenia § 172 TZ. Aj keď uvedené trestné činy majú spoločný názov "Nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi", ide - práve s ohľadom na naznačené odlišnosti - o rozdielne trestné činy (prečin a zločin).

Nie je preto pravdou, že trestný čin, za ktorý som bol v minulosti odsúdený, by zodpovedal trestnému činu podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) TZ, pretože v minulosti som nebol odsúdený za tzv. dílerstvo, pričom nie je ani podstatné, v akom množstve mi bola v tom čase omamná látka (pervitín) zaistená. Podstatné by bolo iba to, keby som bol odsúdený za poskytnutie drogy inej osobe, za čo som však odsúdený nebol.“

Ani táto námietka nie je dôvodná.

Predchádzajúca i terajšia právna úprava rozlišovala dva druhy drogového deliktu.

Miernejší delikt spočíva v prechovávaní (v držbe) omamnej alebo psychotropnej látky pre osobnú spotrebu (pre vlastnú potrebu), najviac však v legálne definovanom množstve.

Podľa Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 išlo o trestný čin podľa § 186 Tr. zák., legálna definícia maximálneho množstva drogy zodpovedajúceho tejto kvalifikácii je uvedená v § 89 ods. 12 vyššie uvedeného zákona (najviac obvykle jednorazová dávka na použitie).

Podľa Trestného zákona v znení účinnom od 1. januára 2006 ide o prečin podľa § 171 Tr. zák., množstvo drogy pre hranicu jeho kvalifikačnej prípustnosti je uvedené v § 135 Tr. zák. (3, resp. 10 násobok obvykle jednorazovej dávky na použitie).

Prísnejšie trestný režim potom zodpovedá prechovávaniu omamnej alebo psychotropnej látky v menšom než legálne definovanom množstve na iný účel než osobnú spotrebu, rovnako prechovávaniu takej látky vo väčšom než legálne definovanom množstve, a to či už na osobnú spotrebu alebo na iný účel, a tiež inej forme disponovania s drogou (teda inej forme než prechovávanie, aktuálne vymenovanej v § 172 ods. 1 písm. a) až c) Tr. zák.).

Ide o ustanovenie § 187 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 a ust. § 172 Tr. zák. v znení účinnom od 1. januára 2006.

Od toho sa odvíja i riešenie pertraktovanej otázky.

Ak obvinený v predchádzajúcom prípade prechovával psychotropnú látku vo väčšom množstve, než je zákonné maximum pre miernejšiu právnu kvalifikáciu (§ 186 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005), a teda bolo jeho konanie, bez ohľadu na danosť alebo absenciu osobno-spotrebného účelu držby, kvalifikované podľa § 187 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 (rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín z 9. marca 2005), zodpovedá táto kvalifikácia v právnom režime súčasne účinného Trestného zákona kvalifikácii podľa § 172 Tr. zák. (teda znaku uvedenému v ods.1 písm. d/ tohto ustanovenia), a nie kvalifikácii podľa § 171 Tr. zák.

Bolo teda aplikačne správne použiť znak uvedený v § 172 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. (skoršie odsúdenie za „taký“ čin) ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššie trestnej sadzby.

Uvedené platí bez ohľadu na vedomosť páchatelia o obsahu právnej úpravy Trestného zákona, ktorá sa de lege predpokladá, resp. neznalosť zákona v tomto prípade neospravedľuje (išlo by o irelevantný právny omyl). Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. teda nie je splnený.

V ďalšej časti odôvodnenia predmetného uznesenia sa najvyšší súd zaoberal dovolacou námietkou podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. so záverom, že ani tento dôvod dovolania nie je splnený.

88.

ROZHODNUTIE

Ak odvolací súd ponechá odvolaním nedôvodne napadnutú časť rozsudku nedotknutú, pretože na základe tohto, čiastočne aj dôvodného odvolania, alebo na základe odvolaním vyvolaného zákonného prieskumu (§ 317 ods. 2 Tr. por.), zrušil inú časť napadnutého rozsudku, má nevyhovenie odvolaniu, vo vzťahu k odvolacím súdom nedotknutej časti napadnutého rozsudku, právne účinky zamietnutia odvolania (§ 319 Tr. por.) Od toho sa potom odvíja právoplatnosť neúspešnou časťou odvolania napadnutého výroku rozsudku podľa ustanovenia § 183 ods. 1 písm. b/ bod 3 Tr. por., ktoré je na tento účel potrebné vyložiť extenzívne.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 3. februára 2015, sp. zn. 2 Tdo 6/2015).

Najvyšší súd na neverejnom zasadnutí 3. februára 2015 dovolanie obvineného P.A. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. novembra 2013, sp. zn. 2To/96/2013, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol pre zrejme nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Tr. por.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 25. apríla 2013, sp. zn. 5T/53/2011, bol obvinený P.A. uznaný za vinného zo zločinu podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

„obžalovaný E.Ď. dňa 28. 2. 2006 odkúpil na základe kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od obžalovaného P.A. a jeho bývalej manželky Ing. I.A., dvojizbový byt č. X. s príslušenstvom, nachádzajúci sa na X.. poschodí bytového domu M. X., a Z. X., súpisné číslo X. v B., zapísaný na liste vlastníctva č. X. čiastočný, na Katastrálnom úrade v B., Správa katastra X, katastrálne územie N., pričom neskôr sa zistilo, že predmetný byt nebol v tom čase medzi bývalými manželmi majetkovo vysporiadaný, Ing. I.A. nedala súhlas na jeho predaj a jej podpis na kúpnej zmluve bol sfalšovaný, a následne obžalovaný E.Ď. predmetný byt dňa 17. 3. 2006 odpredal prostredníctvom realitnej kancelárie K., V. X., B., za sumu 1.500.000,- Sk (49.790,88 eur) Ing. M.I. a jeho manželke E.I., obaja trvale bytom B., čím takýmto konaním im bola spôsobená škoda vo výške 1.500.000,- Sk (49.790,88 eur).“

Za to mu súd uložil podľa § 221 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h/, písm. m/, § 38 ods. 4, § 42 ods. 1 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody päť rokov a štyri mesiace.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava II z 10. marca 2008, sp. zn. 1 T 230/2007, právoplatného 27. marca 2008.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvineným solidárne nahradiť škodu poškodeným vo výške 49.790,88 eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd poškodených so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na občiansko-súdne konanie.

Na základe odvolania obvineného P.A. i obvineného E.Ď. rozhodoval Krajský súd v Bratislave, ktorý rozsudkom zo 14. novembra 2013, sp. zn. 2To/96/2013, podľa § 321 ods. 1 písm. f/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody. Podľa § 329 Tr. por. súd odkázal poškodených s nárokom na náhradu škody na konanie vo veciach občiansko-súdnych (správne: „na občianske súdne konanie“).

Proti citovaným rozsudkom prvostupňového a odvolacieho súdu podal obvinený P.A. dňa 12. novembra 2014 na Okresný súd Bratislava II dovolanie z dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ - zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, písm. g/ - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, písm. i/ - rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, Tr. por.

V ďalších častiach odôvodnenia uznesenia sa najvyšší súd najprv vyrovnal s námietkami dovolateľa, pokiaľ sa týkajú dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom) a písm. g/ Tr. por. (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom) so záverom, že uvedené dôvody dovolania nie sú opodstatnené (str. 3 až 11 uznesenia).

V ďalšej časti odôvodnenia uznesenia sp. zn. 2 Tdo 6/2015, pokiaľ sa týka uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uviedol:

Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu.

Uvedený dovolací dôvod pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižších stupňov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní, ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť, bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Dovolateľom uplatnené argumenty, odôvodňujúce nesprávnosť právneho posúdenia žalovaného skutku odvodené od vlastného hodnotenia v konaní vykonaných dôkazov (poukazovanie na nezabezpečenie sfalšovaného podpisu sv. A. na zmluve obvinených P.A., znevieryhodňovanie výpovede spoluobvineného E.Ď.), bez zohľadnenia skutkových zistení a skutkových záverov súdov v pôvodnom konaní, predstavujú len namietanie skutkových zistení, ktoré je v dovolacom konaní neprípustné. Skutkové zistenia a na to nadväzujúce hodnotenie vykonaného dokazovania súdov prvého a druhého stupňa sú pre dovolací súd záväzné a tento súd nemôže na nich nič meniť. Podstatou daného dovolania je teda snaha dosiahnuť, aby dovolací súd prehodnotil vykonané dôkazy a na základe iného hodnotenia v intenciách požiadavky obvineného dospel k odlišným skutkovým záverom, než aké urobili prvostupňový a odvolací súd.

Uvedené závery dovolacieho súdu konštatujú, že neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. viedli dovolací súd k odmietnutiu dovolania procesným postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Obvinený P.A. v podanom dovolaní taktiež namietal, že on, ako aj spoluobvinený E. Ď. podali proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 25. apríla 2013, sp. zn. 5T/53/2011, odvolania, o ktorých nebolo vo výrokovej časti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. novembra 2013, sp. zn. 2To/96/2013, vôbec rozhodnuté, keď odvolací súd rozhodol iba v časti náhrady škody, nerozhodol o zamietnutí odvolaní, ani iným spôsobom, čo podľa dovolateľa spôsobuje zmätočnosť takeého rozhodnutia.

Najvyšší súd konštatuje, že uvedená námietka dovolateľa je neopodstatnená.

Odvolací súd podľa § 319 Tr. por. zamietne odvolanie, ak je v celom rozsahu nedôvodné. Pri čiastočnej dôvodnosti odvolania zruší dôvodne napadnutú časť (výrok alebo výroky) rozsudku a nedôvodne napadnutý výrok ponechá nedotknutý. Ak považuje odvolací súd za nesprávny len výrok o náhrade škody, čo je i konkrétny prípad rozhodnutia dovolacieho súdu (napadnutého dovolaním), rozhodne tak, že zruší len tento výrok bez toho, aby akýmkoľvek ďalším svojím výrokom zároveň rozhodol o tom, že ostatné výroky v rozsudku súdu prvého stupňa, t.j. výrok o vine a výrok o treste, zostávajú nedotknuté a že sa v tomto rozsahu odvolanie zamietajú. V takomto prípade rozhodnutie dovolacieho súdu nie je zaťažené nedostatkom (chybou) spočívajúcim v chýbajúcom alebo neúplnom výroku. Čiastočné zamietnutie odvolania, ako sa toho domáha vo vzťahu k výrokom o vine a treste dovolateľ, neprichádza do úvahy. Ak odvolací súd ponechá odvolaním nedôvodne napadnutú časť rozsudku nedotknutú bez zamietnutia odvolania, pretože na základe tohto, čiastočne aj dôvodného odvolania zrušil inú časť napadnutého rozsudku (v danom prípade výrok o náhrade škody), má nevyhovenie odvolaniu vo vzťahu ku k jeho príslušnej obsahovej časti (v danom prípade výroku o vine, na ktorý je naviazaný výrok o náhrade škody, a vo výroku o treste (v širšom zmysle potrestaní), právne účinky zamietnutia odvolania (§ 319 Tr. por.). Od toho sa potom odvíja právoplatnosť rozhodnutím dovolacieho súdu nedotknutého výroku napadnutého rozsudku podľa § 183 ods. 1 písm. b/, bod 3 Tr. por., ktoré (ustanovenie o právoplatnosti) je na tento účel potrebné vyložiť extenzívne.

Pozornosti dovolacieho súdu neušla skutočnosť, že odvolací súd rozhodol o podanom odvolaní (odvolaniach) rozsudkom, hoci, keďže odkázal poškodených s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie bez vlastného doplnenia dokazovania, malo mať jeho rozhodnutie formu uznesenia (§ 329 Tr. por.). Tento nedostatok, vzhľadom na to, že odvolací súd rozhodol významnejšou formou rozhodnutia (rozsudok voči uzneseniu), neprináša so sebou dôsledok nezákonnosti výrokov tohto rozhodnutia v nadväznosti na nesprávne aplikovanú formu rozhodnutia.

89.

ROZHODNUTIE

I. Z ustanovenia § 22 ods. 7 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „EZR“) je zrejmé, že prípustnosť podania sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu o výkone EZR je inak stanovená pre osobu vyžiadajú a inak pre prokurátora. Kým vyžiadaná osoba môže podať sťažnosť len pre niektorý z dôvodov obligatórneho odmietnutia vykonania EZR podľa § 23 ods. 1 zák. číslo 154/2010 Z.z., možnosti prokurátora sú podstatne širšie, keďže jeho sťažnosť je prípustná tak pre niektorý z dôvodov odmietnutia vykonania EZR podľa § 23 cit. zákona (zahŕňa obligatórne i fakultatívne dôvody odmietnutia), aj ak bol rozhodnutím o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu porušený zákon.

II. Vydávacia väzba podľa § 16 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z.z. o EZR sa od vydávacej väzby podľa prvého odseku § 16 tohto zákona líši tým, že kým vydávacia väzba podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR je väzbou obligatórnou (ako to vyplýva z gramatického výkladu použitého slovného spojenia) a súd/sudca rozhodne bez potreby skúmania existencie materiálnych dôvodov väzby, aj bez potreby predloženia návrhu prokurátorom vykonávajúcim predbežné vyšetrovanie, vydávacia väzba podľa § 16 ods. 1 cit. zákona je podmienená návrhom prokurátora a potrebou tohto zabezpečovacieho opatrenia na zákonom predpokladané účely.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. marca 2015, sp. zn. 6 Tost 8/2015).

Vyššie uvedeným uznesením najvyšší súd sťažnosť vyžiadanej osoby E.D. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. marca 2015, sp. zn. 5 Ntc 1/2015, podľa § 193 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. zamietol.

O d ô v o d n e n i e

Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. marca 2015, sp. zn. 5Ntc 1/2015, bolo na verejnom zasadnutí rozhodnuté, že

I/ podľa § 22 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“) sa vykoná európsky zatýkací rozkaz vydaný dňa 14. mája 2014 pod č. 9T 20/2014 Okresným súdom Plzeň - mesto, Česká republika, na E.D., od 24. marca 2014 trvale bytom vo Z., občana Slovenskej republiky, t.č. v predbežnej väzbe a vyžiadaná osoba E.D. sa odovzdá do Českej republiky na trestné stíhanie za pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. Českej republiky č. 140/1961 Sb., sčasti dokonanej a sčasti nedokonanej v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. Českej republiky č. 140/1961 Sb., ktorého sa mal dopustiť spôsobom uvedeným v bodoch I., II/A -1 až 63, B - 1 až 7 označeného európskeho zatýkacieho rozkazu;

II/ podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR sa E.D. berie do vydávacej väzby.

Proti vyššie citovanému uzneseniu - obom jeho výrokom - podal E.D. - hneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú tiež neskôr prostredníctvom svojho obhajcu bližšie písomne zdôvodnil (č. 1. 226 - 227 spisu).

Pokiaľ ide o výrok týkajúci sa vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu, k tomu uviedol, že zotráva na stanovisku, že v Slovenskej republike je trestne stíhaný pre ten istý skutok, pre ktorý bol európsky zatýkací rozkaz vydaný, a preto sú podľa neho dané dôvody na odmietnutie vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu. Napadnuté uznesenie považuje v tejto časti za neopodstatnené a v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona o EZR.

Čo sa týka jeho vzatia do vydávacej väzby, bolo poukázané na to, že po podmienenom prepustení z výkonu trestu v marci 2014 sa správal tak, aby svojím konaním preukázal nápravu s cieľom o znovuzačlenenie sa do spoločenského a rodinného života. Komunikoval so všetkými osobami, ktoré ho kontaktovali za účelom jeho prebiehajúcich trestných konaní. Za účelom naviazania sociálnych a rodinných väzieb sa aktívnym konaním snažil nájsť prácu a poctivo si plnil všetky povinnosti uložené mu súdom, nakoľko sa pravidelne hlásil na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a poskytoval potrebnú spoluprácu orgánom činným v trestnom konaní. Nemal vedomosť o tom, že bol na jeho osobu vydaný európsky zatýkací rozkaz, resp. bol toho názoru, že zainteresované orgány spolu komunikujú, a teda majú vedomosť o jeho dočasnom bydlisku, nakoľko túto

informáciu vždy orgánom činným v trestnom konaní a úradu práce, sociálnych vecí a rodiny oznámil. S poukazom na uvedené má preto za to, že v jeho prípade nie sú splnené také materiálne podmienky, z ktorých by jednoznačne vyplynula dôvodná obava, že by zmaril účel konania o európskom zatýkacom rozkaze (6 Tost 17/2013). Záverom k tomu navyše zdôraznil, že nikdy nemal úmysel sa skrývať a ani sa nikdy neskrýval, pričom na polícii bol zadržaný vtedy, keď si prišiel vybavovať nový občiansky preukaz.

Na základe vyššie spomenutých skutočností vyžiadaný E.D. navrhol, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie preskúmal a aby sám rozhodol o vydávacej väzbe a vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu tak, že tieto sa nevykonajú.

Spisový materiál v posudzovanej veci bol prostredníctvom Krajského súdu v Banskej Bystrici dňa 23. marca 2015 predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky za účelom rozhodnutia o predmetnej sťažnosti.

K výroku I/

Podľa § 22 ods. 7 zákona o EZR proti rozhodnutiu krajského súdu o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu je prípustná sťažnosť vyžiadanej osoby len pre niektorý z dôvodov odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 23 ods. 1, sťažnosť má odkladný účinok; sťažnosť prokurátora je prípustná pre niektorý z dôvodov odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 23 alebo ak rozhodnutím o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu bol porušený tento zákon; sťažnosť má odkladný účinok.

Podľa § 23 ods. 1 zákona o EZR vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu sa odmieta, ak
a/ sa na trestný čin, pre ktorý bol vydaný európsky zatýkací rozkaz, vzťahuje amnestia, ktorá bola udelená v Slovenskej republike, a slovenský právny poriadok upravuje právomoc slovenských orgánov na trestné stíhanie tohto trestného činu,

b/ vykonávajúci justičný orgán má informáciu, že konanie vedené v niektorom členskom štáte proti vyžiadanej osobe pre ten istý skutok právoplatne skončilo odsudzujúcim rozsudkom, ktorý bol už vykonaný, v súčasnosti sa vykonáva, alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom bol vynesený,

c/ vyžiadaná osoba nie je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky z dôvodu jej veku trestne zodpovedná za konanie, pre ktoré bol vydaný európsky zatýkací rozkaz,

d/ skutok, pre ktorý bol vydaný európsky zatýkací rozkaz, nie je trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a nejde o konanie podľa § 4 ods. 4 a 5; vo vzťahu k daniam, poplatkom, clám alebo k mene nie je možné odmietnuť výkon európskeho zatýkacieho rozkazu iba preto, že právny poriadok Slovenskej republiky neupravuje rovnaký druh daní alebo ciel alebo neobsahuje rovnaké ustanovenia týkajúce sa daní, poplatkov, ciel alebo meny ako právny poriadok štátu pôvodu,

e/ vykonávajúci justičný orgán zistil, že trestné stíhanie alebo výkon trestu odňatia slobody vyžiadanej osoby sú premlčané podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a na stíhanie trestného činu je daná právomoc slovenských orgánov podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, alebo

f/ súd na základe postupu podľa § 21a rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, na základe ktorého bol vydaný európsky zatýkací rozkaz, do Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu.

Ako je zrejme z vyššie citovaného § 22 ods. 7 zákona o EZR, prípustnosť podania sťažnosti voči rozhodnutiu krajského súdu o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu je inak stanovená pre osobu vyžiadajú a inak pre prokurátora. Kým totiž vyžiadaná osoba môže podať sťažnosť len pre niektorý z dôvodov obligatórneho odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 23 ods. 1 zákona o EZR, možnosti prokurátora sú v tomto ohľade podstatne širšie, keďže jeho sťažnosť je prípustná tak pre niektorý z dôvodov odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 23 zákona o EZR (zahŕňa obligatórne i fakultatívne dôvody odmietnutia) ako aj ak bol rozhodnutím o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu porušený zákon o EZR.

Ak potom s prihliadnutím na vyššie uvedené neuplatnil vyžiadaný E. D. v ním podanej sťažnosti ani jednej z dôvodov povinného odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu v zmysle § 23 ods. 1 zákona o EZR, bolo nevyhnutné zamietnuť v tejto časti jeho sťažnosť bez meritórneho preskúmania podľa § 193 ods. 1 písm. a/ Tr. por. (s poukazom na § 1 ods. 2, veta prvá zákona o EZR) ako neprípustnú.

Aj napriek uvedenému nedá najvyššiemu súdu vo vzťahu k námietkam sťažovateľa, spočívajúcim v tom, že tento je v Slovenskej republike trestne stíhaný pre ten istý skutok, pre ktorý bol európsky zatýkací

rozkaz vydaný (ide tu o dôvod pre fakultatívne odmietnutie vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu uvedený v § 23 ods. 2 písm. a/ zákona o EZR), nepoukázať na príslušnú časť odôvodnenia prvostupňového uznesenia, kde sa krajský súd zaoberal aj uvedenou námietkou vyžiadanej a dostatočným spôsobom sa ňou vysporiadal. Tak ako prokurátor vykonávajúci predbežné vyšetrovanie ani súd prvého stupňa však napokon v posudzovanej veci nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by zakladali či už obligatórne alebo fakultatívne dôvody odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu.

K výroku II/

Podľa § 16 ods. 2, veta prvá zákona o EZR ak vyžiadaná osoba súhlasí s vydaním alebo ak bolo rozhodnuté, že sa európsky zatýkací rozkaz vykoná, vezme sudca krajského súdu túto osobu do vydávacej väzby, ak tak neurobil už sudca podľa odseku 1.

Podľa § 18 ods. 1 zákona o EZR príslušný sudca rozhoduje o väzbe podľa § 15 až 17 uznesením. Proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť, odkladný účinok má len sťažnosť prokurátora proti rozhodnutiu o prepustení osoby z väzby, ak súčasne bola podaná sťažnosť prokurátora proti rozhodnutiu súdu o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu.

Pokiaľ ide o povahu vydávacej väzby upravenej v § 16 ods. 2 zákona o EZR, táto je väzbou obligatórnou, ako je zrejme z gramatického výkladu použitého slovného spojenia. Znamená to teda, že ak nastane niektorý z dvoch tu predpokladaných dôvodov, nemá zákonný súd (sudca) inú možnosť ako vziať vyžiadajú osobu do vydávacej väzby - ak tak už neurobil sudca podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR, a to nielenže bez potreby skúmania existencie akýchkoľvek materiálnych dôvodov väzby, ale aj bez potreby predloženia návrhu zo strany prokurátora vykonávajúceho predbežné vyšetrovanie. Tým sa líši vydávacia väzba podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR od vydávacej väzby podľa prvého odseku zmieňovaného ustanovenia.

Ak teda v posudzovanom prípade Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol v prvom výroku napadnutého uznesenia podľa § 22 ods. 1 zákona o EZR o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu a zároveň vyžiadajú E. D. nebol už predtým vzatý do vydávacej väzby, správne a v súlade so zákonom bolo potom vo výroku II/ rozhodnuté o vzatí vyššie menovaného vyžiadanej do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR.

Vzatie vyžiadanej do vydávacej väzby bolo tak, ako to správne napokon poznamenal už aj prvostupňový súd, zákonným následkom rozhodnutia o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu. Ako zákonný dôsledok takéhoto rozhodnutia (keď bolo jedným uznesením rozhodnuté tak o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu ako aj o väzbe) možno potom označiť tiež tú skutočnosť, že v predmetnej veci o vzatí vyžiadanej osoby do väzby rozhodoval senát a nie sudca krajského súdu, ako sa to uvádza v ust. § 16 ods. 2 zákona o EZR.

S poukazom na vyššie uvedené ako i s prihliadnutím k tomu, že sťažnostný súd po preskúmaní veci nezistil ani žiadne porušenie ust. § 15 ods. 5 zákona o EZR, určujúce maximálnu možnú dĺžku trvania predbežnej väzby (u vyžiadanej E. D. bola predbežná väzba v čase rozhodovania na hranici prípustných 40 dní od zadržania), či iných práv vyžiadanej v konaní predchádzajúcom, nemohol tento inak, ako podanú sťažnosť v danej časti zamietnuť podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (s poukazom na § 1 ods. 2, veta prvá zákona o EZR) ako nedôvodnú.

Čo sa týka obsahu podanej sťažnosti, vyžiadajú E. D. prostredníctvom svojho obhajcu v podstate iba upozorňuje na jednotlivé skutočnosti, majúce svedčiť o neexistencii materiálnych podmienok väzby v jeho prípade, čo je však treba hodnotiť z pohľadu daného rozhodovania ako irelevantné (ide tu o obligatórnu väzbu). Rozhodnutie najvyššieho súdu z 29. mája 2013, sp. zn. 6 Tost 17/2013 (uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 93/2014), na ktoré sa v tejto súvislosti odkazuje v rámci odôvodnenia sťažnosti, sa týkalo vzatia osoby do predbežnej väzby v zmysle § 15 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR, ktorá je svojím charakterom fakultatívnou väzbou, a z toho dôvodu sa tu okrem splnenia formálnych podmienok vyžaduje aj zistenie existencie takých konkrétnych okolností (materiálna podmienka), z ktorých vyplýva obava zo zmarenia účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze v prípade, ak by sa toto viedlo voči vyžiadanej osobe na slobode. Pokiaľ ide o vydávaciu väzbu, obdobné skúmanie by prichádzalo do úvahy len ak by sa rozhodovalo podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR, keďže rovnako ako v prípade predbežnej väzby tu ide o väzbu s fakultatívnym charakterom.

Záverom najvyšší súd poznamenáva, že z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že prokurátorka Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici síce predložila krajskému súdu potom, čo je bol zo strany štátu pôvodu doručený originál európskeho zatýkacieho rozkazu s prekladom do slovenského jazyka návrh na vzatie vyžiadaného E. D. do vydávacej väzby podľa § 15 ods. 6 zákona o EZR z dôvodu uvedeného v § 16 ods. 1 zákona o EZR, avšak krajský súd rozhodoval o väzbe a návrhu prokurátorky krajskej prokuratúry na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu spoločne na verejnom zasadnutí, čoho dôsledkom je rozhodnutie o vydávacej väzbe podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR. Takýto postup resp. rozhodnutie o väzbe i vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu v jednom uznesení rozhodne nemožno označiť za rozporné so zákonom.

90.

ROZHODNUTIE

Od verejného vyhlásenia rozsudku (§ 171 ods. 1 Tr. por.) treba väzbu obžalovaného chápať podľa čl. 5 ods. 1 písm. a/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako „zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom“ a nie ako „zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osobnej slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu“ podľa článku 5 ods. 1 písm. c/ cit. Dohovoru. Vzhľadom na výmeru uloženého trestu alebo na zákonnú trestnú sadzbu trestu odňatia slobody ustanovenú za trestný čin, z ktorého bol obžalovaný (ešte neprávoplatne) uznaný za vinného, možno túto okolnosť považovať za „konkrétnu skutočnosť“ v zmysle návety § 71 ods. 1 Tr. por., z ktorej vyplýva „hrozba vysokým trestom“ (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.).

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 5. februára 2015, sp. zn. 2 Tost 4/2015).

Najvyšší súd uznesením z 5. februára 2015, sp. zn. 2 Tost 4/2015, sťažnosti obžalovaných Ing. S.S. a A.S. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo 14. januára 2015, sp. zn. PK-2T/46/2013, podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Z o d ť o v o d n e n i a :

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal dňa 25. septembra 2013 na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku obžalobu pod č. k. VII/2 Gv 60/13-126 na obvinených Ing. S.S. a A.S. pre zločin podplácania podľa § 333 ods. 1. ods. 2 písm. b), ods. 3 Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v obžalobe.

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 3. decembra 2014, sp. zn. PK-2T/46/2013, boli obaja obžalovaní uznaní za vinných zo zločinu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 3 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a obžalovaný Ing. S.S. bol za to odsúdený podľa § 333 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. z dôvodu § 36 písm. j) Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 7 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Obžalovaný A.S. bol za to odsúdený podľa § 333 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. z dôvodov § 36 písm. j) Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 6 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože sa proti nemu odvolali obžalovaní, aj prokurátor.

Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo 14. januára 2015, sp. zn. PK-2T/46/2013, súd rozhodol o žiadosti obžalovaných Ing. S.S. a A.S. o prepustenie z väzby na slobodu tak, že podľa § 79 ods. 3 Tr. por. a § 72 ods. 1 písm. b) Tr. por. tieto zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. písomné sľuby obžalovaných Ing. S.S. a A.S. týkajúce sa nahradenia väzby sľubom neprijal a podľa § 81 ods. 1 Tr. por. ponuku zloženia peňažnej záruky N.S., rod. N., za prepustenie obžalovaných Ing. S.S. a A.S. z väzby na slobodu neprijal.

Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote prostredníctvom svojich obhajcov sťažnosti obžalovaní Ing. S.S. a A.S.

Okrem iného uviedli v nich, že ostatné rozhodnutie o väzbe je nezákonné, riadne neodôvodnené, len odkazujúce na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. decembra 2014, sp. zn. 6 Tost 40/2014.

Prvostupňový súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia vôbec nezaoberal hrozbou uloženia vysokého trestu. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keď dňa 19. septembra 2013 rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 5 Tost 29/2013, o sťažnosti obvineného Ing. S.S., ako aj prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry - Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, keď sám najvyšší súd sa stotožnil s prvostupňovým súdom a zamietol návrh prokurátora na rozšírenie dôvodov väzby obžalovaného a deklaroval tak neexistenciu dôvodu útekovej väzby.

Zdôraznili, že je nevyhnutné brať na zreteľ skutočnosť, že vymerané tresty odňatia slobody obžalovaným v neprávoplatnom odsudzujúcom rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 3. decembra 2014, sp. zn. PK-2T/46/2013, vo výške 6 a 7 rokov, nie sú súdnou praxou považované za vysoké tresty, najmä s prihliadnutím na tú okolnosť, že obžalovaní sa nachádzajú toho času takmer 2 roky vo výkone väzby, ktorej trvanie sa započítava do výkonu trestu odňatia slobody.

Argumentovali tiež tým, že rozširovať väzobné stíhanie o nový dôvod väzby s poukazom na okolnosti, ktoré boli, resp. mali byť súdu známe už oveľa skôr, nie je možné. Ich skoršie neuplatnenie len kvôli nedôslednosti, nečinnosti či nepozornosti príslušných orgánov (súdu) nemôže byť totiž na ťarchu obvineného.

Najmä z uvedených dôvodov žiadali, aby pre neexistenciu dôvodu väzby v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky napadnuté uznesenie senátu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo 14. januára 2015, sp. zn. PK-2T/46/2013, zrušené a bolo rozhodnuté o ich okamžitom prepustení z väzby na slobodu. Alternatívne navrhli, aby bol prípadne existujúci väzobný dôvod odvolacím súdom nahradený nimi navrhovanými spôsobmi (sľub, peňažná záruka).

Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým obžalovaní podali sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom a zistil, že sťažnosti obžalovaných Ing. S.S a A.S. nie sú dôvodné.

Z predloženého spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dôvody pre vzatie do väzby obžalovaných uvedené v § 71 ods. 1 Tr. por. boli splnené - doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a podľa písm. a) tohto ustanovenia, z konania oboch obžalovaných alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že obžalovaní ujdú alebo sa budú skrývať, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno ich totožnosť ihneď zistiť, ak nemajú stále bydlisko alebo ak im hrozí vysoký trest.

Napriek dôvodom uvedeným v sťažnostiach, ktoré sa viažu alebo podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. decembra 2014, sp. zn. 6 Tost 40/2014, majú viazať k útekovým dôvodom väzby, pri aplikácii väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1, písm. a) Tr. por. po tom, čo obžalovaní boli doposiaľ neprávoplatne odsúdení k vysokému trestu alebo taký vysoký trest im so zreteľom na odvolanie prokurátora naďalej hrozí, predstavuje takýto neprávoplatný rozsudok zásadnú zmenu situácie k odôvodneniu útekovvej väzby. V takýchto prípadoch aj po tom, čo väzba trvala už dlhší čas, sa zoslabuje požiadavka na ďalšie dodatočné dôvody.

Na rozdiel od väzby od jej počiatku do momentu vydania neprávoplatného rozhodnutia súdu o vine a treste, ktorá sa považuje za pozbavenie osobnej slobody jednotlivca podľa článku 5 ods. 1 písm. c/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor – vyhlásený pod č. 209/1992 v Zbierke zákonov), je pozbavenie osobnej slobody podľa článku 5 ods. 1 písm. a) Dohovoru – väzba po neprávoplatnom prvostupňovom rozsudku chápané skôr ako zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom.

Podľa tejto rozhodovacej praxe aj v prípade dlhotrvajúcej väzby riziko úteku neprávoplatne odsúdeného hrozí už len zo samotnej skutočnosti neprávoplatného odsúdenia na vysoký trest, ktoré sa od momentu vydania takého rozsudku považuje za uväznenie a nie za zákonné zatknutie alebo iné zbavenie osobnej slobody za účelom predvedenia pred súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu. Ak sú pritom oprávnené dôvody vedúce k domnienke, že je nutné zabrániť takej osobe v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní, sú splnené podmienky hrozby úteku uvedenej v § 71 ods. 1, písm. a) Tr. por.

Za vysoký trest sa pritom považuje v zmysle ustálenej judikatúry trest osem rokov odňatia slobody a vyšší, avšak ak v prerokúvanom prípade boli uložené neprávoplatne nižšie tresty, tak aj v prerokúvanom prípade je reálne, pre podané odvolanie prokurátora i uloženie vyššieho trestu odňatia slobody, ako boli uložené tresty (šesť, resp. sedem rokov), a teda vo výmere osem a viac rokov. Pre posúdenie či môže byť uložený vysoký trest je vždy pomocným pravidlom základná zákonná sadzba. Ak tá umožňuje uloženie trestu odňatia slobody najmenej osem rokov, možno aplikovať takýto postup i na prerokúvaný prípad bez toho, aby sťažnostný súd skúmal a zaoberal sa detailne ďalšími dôvodmi, ktoré ako podporné vymenoval senát 6 T v citovanom rozhodnutí 6 Tost 40/2014.

V prerokúvanom prípade nebolo potrebné skúmať, či existujú ďalšie skutočnosti odôvodňujúce obavu z úteku, (či už je to priveľa pasov na meno každého z obžalovaných, ich povahové črty, či súbežné trestné stíhania, v ktorých vystupujú ako obvinení alebo ako svedkovia).

Rozhodujúce je, že najvyšší súd zistil splnenie všetkých podmienok pre ďalšie trvanie väzby po neprávoplatnom odsúdení obžalovaných na vysoké tresty, ktorých uloženie obom obžalovaným minimálne hrozí.

Z kontextu uvedeného teda vyplynulo, že dôvody útekovej väzby pred neprávoplatným odsúdením a po ňom sú diametrálne odlišné. Ak teda v minulosti žiadne skutočnosti odôvodňujúce útekovú väzbu zistené neboli, je zrejmé, že po 3. decembri 2014 vyplynuli novo z neprávoplatného rozsudku - odsúdenia na vysoké tresty uložené zatiaľ neprávoplatne obom obžalovaným. Popri nich už žiadne iné dôvody nie je nevyhnutné preukazovať.

91.

ROZHODNUTIE

I. Z hľadiska dĺžky premlčacej doby je rozhodujúci názor súdu na právnu kvalifikáciu po vykonaní hlavného pojednávania a nie to, ako bol skutok kvalifikovaný obžalobou alebo pri vznesení obvinenia v predchádzajúcich štádiách trestného stíhania.

II. Aj keď Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 10. septembra 2014, sp. zn. PL. ÚS 9/2013 nevyslovil, že prvá veta § 437 ods. 4 Tr. zák. nie je v súlade s článkom 1 ods. 1 prvou vetou, článkom 2 ods. 2 a článkom 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, neznamená to, že ak premlčacia doba trestného stíhania podľa Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov neuplynula do 31. decembra 2005, vždy sa budú aplikovať ustanovenia o premlčaní trestného stíhania podľa Trestného zákona č. 300/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov bez ohľadu na iné ustanovenia o pôsobnosti Trestného zákona a bez prihliadnutia na článok 50 ods. 6 Ústavy SR.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 11. decembra 2014, sp. zn. 5 Tdo 33/2013).

Vyššie označeným rozsudkom najvyšší súd rozhodol tak, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 2. augusta 2012, sp. zn. 2 To 78/2012 a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ a písm. k/ Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 319 Tr. por., § 9 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a § 67 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v jeho znení účinnom ku dňu 29. 6. 1998 v neprospech obvinenej E.P. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zrušil a zrušil aj rozsudok Okresného súdu Trenčín z 18. mája 2012, sp. zn. 2T/6/2012, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Trenčín prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Podľa § 380 ods. 2 Tr. por. obvinenú E.P. nevzal do väzby s tým, že ju ihneď prepustil z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu.

Z o d ô v o d n e n i a :

Na obvinenú E.P. bola dňa 11. januára 2012 podaná na Okresnom súde Trenčín obžaloba pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 30.6.1998, teda že sa tohto trestného činu mala dopustiť v úmysle získať majetkový prospech na skutkovom základe uvedenom v obžalobe.

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 18. mája 2012, sp. zn. 2T/6/2012, uznal obvinenú E.P. za vinnú z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 30. 6. 1998 na tom skutkovom základe, že

v dňoch od 27. 6. 1998 do 29. 6. 1998 v presne nezistenú dobu, v priestoroch rodinného domu v T., patriacemu poškodenému L.C., z bezprostrednej blízkosti zozadu jedenkrát strelila revolverom kal. 38 Special do oblasti hlavy v mieste záhlavovej kosti poškodeného L.C., čím došlo u poškodeného k zlomenine spodiny lebečnej, pomliaždeniu mozgu, krvácaniu do mozgu a k zlyhaniu riadiacej a regulačnej funkcie centrálného nervového systému - mozgu, čo viedlo k jeho smrti a následne požiadala P.Č., trvale bytom B., o odstránenie tela poškodeného, ktorý vecou poveril J.K. a tento spoločne s R.Z. a M.T. v presne nezistený deň v júni 1998 vo večerných hodinách telo poškodeného naložil do motorového vozidla zn. Opel Vectra a odviezli z rodinného domu, kde bol usmrtený, a uložili ho do ilegálneho hrobu, pričom telo bolo dňa 24. 9. 2010 nájdené v katastri obce M.N., okres P., ktorý vykopali osoby poverené J.K., potom obžalovaná E.P. dňa 2. 7. 1998 nahlásila na Odbore kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ v Trenčíne nezvestnosť poškodeného.

Okresný súd Trenčín z pôvodnej skutkovej vety obžaloby vypustil tú časť, v ktorej sa konštatovalo, že obvinená skutok spáchala v úmysle získať majetkový prospech a tú časť, v ktorej sa konštatovalo, aký majetok patriaci poškodenému obvinená zobrala z rodinného domu, aké finančné prostriedky patriace spoločnosti, ktorú spravoval poškodený L.C. si ponechala a aký majetkový prospech mala týmto činom získať.

Za trestný čin, z ktorého bola obvinená uznaná vinnou, jej bol Okresným súdom Trenčín uložený podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 30.6.1998, trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) rokov, na

výkon ktorého bola podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 30. 6. 1998, zaradená do II. (druhej) nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. účinného od 1. 9. 2011, bol poškodený Š.C. (brat nebohého) s nárokom na náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obvinená E.P. a prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trenčíne.

Obvinená v odvolaní popierala spáchanie skutku a tvrdila, že nebolo dokázané, že by ona bola páchatelkou tohto činu a domáhala sa oslobodenia spod obžaloby.

Prokurátorka krajskej prokuratúry odvolanie smerovala proti výroku o vine a treste rozsudku súdu prvého stupňa. Podľa nej dokazovaním bolo preukázané, že obvinená skutok spáchala v úmysle získať majetkový prospech, a preto mal byť skutok kvalifikovaný tak ako v obžalobe, ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Tr. zák. účinného do 30.6.1998. Navrhla, aby v tomto zmysle rozhodol sám krajský súd podľa § 322 ods. 3 Tr. por. č. 301/2005 Z. z. a uložil obvinenej trest odňatia slobody v dolnej polovici trestnej sadzby, so zaradením na jeho výkon do III. (tretej) nápravno-výchovnej skupiny.

Krajský súd v Trenčíne rozhodol o týchto odvolaniach na verejnom zasadnutí uznesením z 2. augusta 2012 sp. zn. 2To/78/2012 tak, že podľa § 319 Tr. por. odvolania prokurátorky Krajskej prokuratúry v Trenčíne a obvinenej E.P. ako nedôvodné zamietol.

Krajský súd v Trenčíne sa stotožnil so všetkými skutkovými závermi prvostupňového súdu, teda že sa skutok stal tak, ako ustálil okresný súd, že skutok spáchala obvinená E.P., ale že ho nespáchala v úmysle získať majetkový prospech a za správnu považoval právnu kvalifikáciu skutku ako trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. účinného do 30. 6. 1998 a taktiež aj uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov, ktorý sa mu javil skôr ako miernejší, ale nie neprimerane, že by bolo potrebné tento výrok rušiť alebo meniť. Aj ostatné výroky rozsudku okresného súdu považoval krajský súd za správne.

Proti uvedenému uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne (súčasne i rozsudku Okresného súdu Trenčín) podala obvinená E.P. dňa 16. mája 2013 na Okresnom súde Trenčín dovolanie prostredníctvom svojho obhajcu, doručené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie dňa 17. júna 2013. Uviedla v ňom, že obidvomi rozhodnutiami súdov, ktoré napadla, bol porušený zákon a dovolanie opierala o ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ a písm. k/ Tr. por. Súčasne navrhla, aby dovolací súd podľa § 380 ods. 2 Tr. por. rozhodol o prerušení výkonu trestu odňatia slobody s tým, že po prerušení výkonu trestu nebude vzatá do väzby.

Obvinená argumentovala tým, že podľa § 67 ods. 1 Tr. zák., účinného v čase skutku, trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je 20 rokov v prípade, ak ide o trestný čin, za ktorý zákon dovoľuje uložiť výnimočný trest (§ 67 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.) a 10 rokov, ak je horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody najmenej 10 rokov (§ 67 ods. 1 písm. b/ Tr. zák.)

Poukázala na to, že ustanovenie § 67a Tr. zák., o nezaniknutí trestnosti trestného činu vraždy podľa § 219 Tr. zák. v premlčacej dobe, sa vzťahuje len na prípady, pokiaľ boli spáchané za takých okolností, že zakladajú vojnový zločin alebo zločin proti ľudskosti podľa predpisov medzinárodného práva (§ 67a písm. b/ Tr. zák., účinného v čase, keď sa skutok stal).

Obvinená upriamila pozornosť na to, že v jej prípade zrejme nejde o skutok, na ktorý sa vzťahuje ustanovenie § 67a písm. b/ Tr. zák., ale iba o trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák., za ktorý bolo možné uložiť iba trest odňatia slobody s hornou hranicou 15 rokov, na ktorý sa vzťahuje premlčanie trestného stíhania podľa § 67 ods. 1 písm. b/ Tr. zák.

S poukazom na 10-ročnú premlčaciu lehotu obvinená upozornila, že skutok, za ktorý bola odsúdená, sa stal 28. júna 1998 a obvinenie za tento skutok jej bolo vznesené 9. augusta 2011, teda viac ako po 13-tich rokoch.

Obvinená uviedla, že Okresný súd Trenčín, za okolností, keď dospel ku skutkovým a právnym záverom uvedeným v rozsudku, bolo jeho povinnosťou konštatovať, že trestnosť činu vo vzťahu k jej osobe zanikla uplynutím premlčacej doby, ktorá bola vo vzťahu k súdom zistenému skutkovému stavu a jeho právnej kvalifikácii 10 rokov. Ak okresný súd konštatoval, že v prípade žalovaného skutku nešlo o trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 2 Tr. zák., ale len o trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák., mal podľa § 281 ods. 1 Tr.

por. s poukazom na ustanovenie § 9 ods. 1 písm. a/ Tr. por. trestné stíhanie proti nej zastaviť a prepustiť ju z väzby.

Keďže sa to nestalo, súd jej nezákonne uložil trest za skutok, ktorý bol premlčaný, pričom Krajský súd v Trenčíne napadnutým uznesením všetky odvolania zamietol a potvrdil skutkové a právne závery okresného súdu v tom, že spáchala trestný čin vraždy na skutkovom základe výroku rozsudku okresného súdu podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase skutku.

Z toho vyplýva, že aj krajský súd porušil zákon, keď nezistil, že napadnutým rozsudkom boli porušené ustanovenia Trestného zákona, pričom mohol pri konštatovaní správnosti skutkových a právnych zistení konštatovať premlčanie trestného stíhania a trestné stíhanie voči nej zastaviť podľa § 320 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a prepustiť ju z väzby.

Súdy porušili zákon v jej neprospech, keď viedli proti nej trestné stíhanie, ktoré bolo neprípustné, a teda ich rozhodnutie bolo založené na nesprávnom použití hmotnoprávnych ustanovení, čo viedlo k nezákonne uloženému trestu.

Na základe toho obvinená navrhovala, aby bolo rozhodnuté v jej prospech v naznačenom smere a rozsahu a aby bola vec vrátená súdu na nové rozhodnutie a aby v zmysle § 380 ods. 2 Tr. por. bolo rozhodnuté, že sa obvinená neberie do väzby.

K dovolaniu obvinenej sa vyjadrila prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trenčíne a poškodený Š.C.

Poškodený vo vyjadrení uviedol expresívnym výrazom v podstate, že dovolanie je arogantnosťou, vedúcou k absolútnemu rozkladu našej spoločnosti.

Prokurátorka krajskej prokuratúry namietala dôvodnosť podaného dovolania tým, že po začatí trestného stíhania vo veci dňa 24. septembra 2010 pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. bolo všetkými zákonným spôsobom získanými dôkazmi preukázané, že trestný čin vraždy bol spáchaný pre majetkový prospech a že pre tento bolo dôvodne vznesené obvinenie E.P., ktoré jej bolo doručené 10. augusta 2011, pri použitej kvalifikovanej skutkovej podstate trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb., účinného v čase spáchania skutku.

Orgány činné v trestnom konaní predbežne posúdili otázku premlčania ako tzv. hmotnoprávnu predbežnú otázku na základe dôkazného stavu existujúceho v čase rozhodovania o trestnom stíhaní konkrétnej osoby – E.P. Vznesené obvinenie je treba posúdiť z hľadiska trestného práva hmotného ako právne relevantný akt majúci za následok prerušenie plynutia premlčacej doby.

Prokurátorka je toho názoru, že procesné účinky úkonov orgánov činných v trestnom konaní, aj súdu, z hľadiska prerušenia plynutia premlčacej doby, zostávajú nedotknuté. Poukázala na ustanovenie § 67 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. účinného do 30. 6. 1998, podľa ktorého premlčanie trestného stíhania sa prerušuje vznesením obvinenia pre trestný čin o premlčanie ktorého ide, ako aj po ňom nasledujúcimi úkonmi policajného orgánu, vyšetrovateľa, prokurátora, alebo súdu smerujúcimi k trestnému stíhaniu páchatel'a.

V danej veci to bolo všetko splnené. Vyšetrovateľ vykonal, okrem 24 výsluchov svedkov aj ďalšie úkony smerujúce k trestnému stíhaniu páchatel'a, ktoré mali za následok prerušenie premlčacej doby. Prokurátorka podotkla, že právnu kvalifikáciu skutku po vznesení obvinenia akceptoval, okrem orgánov činných v trestnom konaní, tak okresný ako aj krajský súd pri rozhodovaní o väzbe i po podaní obžaloby a táto ostala nezmenená až po rozhodnutie prvostupňového súdu dňa 18. mája 2012, pričom dôkazy, ktoré boli zabezpečené v prípravnom konaní a ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní sa žiadnym zásadným spôsobom nezmenili. Rozdiel nastal až po vykonaní hlavného pojednávania v ich vyhodnotení súdom, z čoho je tiež zrejmé, že súd vznesené obvinenie pre kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu vraždy nepovažoval za účelové, ale v danom štádiu konania za správne, zodpovedajúce získaným dôkazom a vyhodnoteniu dôkaznej situácie.

Podľa prokurátorky, právne úvahy založené na oponujúcej právnej argumentácii by znamenali, že súdy pri rozhodovaní o vine a treste by s platnosťou ex tunc anulovali všetky úkony prerušujúce plynutie premlčacej doby nielen orgánov činných v trestnom konaní, ale aj úkony sudcu pre prípravné konanie a následne aj súdu rozhodujúceho v merite veci. Orgány činné v trestnom konaní by pri takejto argumentácii vystupovali ako súdna autorita už v prípravnom konaní a to v rozpore so zásadou práva na spravodlivý proces.

Na základe toho prokurátorka vo vyjadrení navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, keďže neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 písm. i/ a k/ Tr. por., dovolanie obvinenej E.P. odmietol podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Zástupkyňa generálneho prokurátora Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí dovolacieho súdu uviedla, že sa pridrižiava písomného vyjadrenia k dovolaniu, ktoré k nemu podala prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trenčíne, teda, že dovolanie nie je dôvodné, lebo došlo k prerušeniu premlčania trestného stíhania. Uviedla, že práve preto, že neexistoval jednotný výklad ustanovenia § 437 ods. 4 Tr. zák., bol iniciovaný prvým námestníkom generálneho prokurátora návrh na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky o súlade tohto ustanovenia s Ústavou Slovenskej republiky. Doplnila argumentáciu vyjadrenia k dovolaniu v tom zmysle, že aj s ohľadom na obsah Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 9/2013 z 10. septembra 2014 k prerušeniu premlčania trestného stíhania došlo za existencie dvadsaťročnej premlčacej lehoty vzťahujúcej sa na daný trestný čin, a preto navrhla dovolanie obvinenej podľa § 392 ods. 1 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť.

Obvinená na verejnom zasadnutí dovolacieho súdu dňa 3. septembra 2013 i s poukazom na to, že v dôsledku podania návrhu na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky o súlade ustanovenia § 437 ods. 4 Tr. zák. s článkom 1 ods. 1, článkom 2 ods. 2 a článkom 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky došlo zo strany Ústavného súdu Slovenskej republiky k pozastaveniu účinnosti ustanovenia § 437 ods. 4 Tr. zák., navrhovala vyhovieť jej dovolaniu, keďže došlo k premlčaniu trestného stíhania a zastaviť trestné stíhanie ako neprípustné a prepustiť ju z výkonu trestu odňatia slobody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky verejné zasadnutie konané o dovolaní obvinenej dňa 3. septembra 2013 odročil a vyčkal na definitívne rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky v nastolenej otázke ústavnosti ustanovenia § 437 ods. 4 Tr. zák. vznesenej návrhom prvého námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky a pred svojím rozhodnutím sa oboznámil s Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. septembra 2014, sp. zn. PL.ÚS 9/2013, na ktorý reagovali aj strany v konaní.

Na argumentáciu zástupkyne generálneho prokurátora na verejnom zasadnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 11. decembra 2014 obvinená prostredníctvom obhajcu reagovala tak, že Ústavný súd Slovenskej republiky pokiaľ v prvom bode výroku vyslovil, že len druhá veta ustanovenia § 437 ods. 4 zák. č. 300/2005 Z. z. (Trestný zákon) nie je v súlade s článkom 1 ods. 1, článkom 2 ods. 2 a článkom 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a v druhom bode výroku vyslovil, že návrhu bývalého prvého námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky vo zvyšnej časti nevyhovuje, nijako nerozhodol o tom, či je alebo nie je § 437 ods. 4 v rozpore s článkom 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ak má tento princíp platiť vo všeobecnosti a nemožno uplatniť pri súbehu dvoch trestných zákonov zákon, ktorý je menej priaznivý pre obvineného, tak o to skôr to platí v tomto prípade.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) konštatuje, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou, v zákonnej lehote a predpísaným spôsobom (§ 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por. a § 370 ods. 1 Tr. por.) a konštatuje tiež, že boli splnené aj ďalšie podmienky dovolania podľa § 372 až § 374 Tr. por. Preto dovolací súd prerokoval dovolanie na verejnom zasadnutí v zmysle § 384 ods. 1 Tr. por. a preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, so zameraním na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ a k/ Tr. por., uplatňovaný obvinenou v dovolaní a zistil, že zákon bol porušený napadnutým uznesením i v konaní, ktoré mu predchádzalo, v neprospech obvinenej E.P. z dôvodov v týchto ustanoveniach predpokladaných.

V predmetnej trestnej veci došlo k porušeniu hmotnoprávneho ustanovenia § 67 ods. písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v jeho znení účinnom ku dňu 29. 6. 1998, teda ku dňu ukončenia skutku, ako bol ustálený súdom prvého stupňa. Toto ustanovenie bolo porušené tým, že sa vo vzťahu k obvinenej neaplikovalo. Tým bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Zároveň v dôsledku porušenia uvedeného ustanovenia, že sa neaplikovalo, hoci sa malo, došlo aj k porušeniu ustanovenia § 9 ods. 1 písm. a/ Tr. por. (zák. č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov), že sa už na hlavnom pojednávaní okresného súdu, pri rozhodnutí o obžalobe a ustálení skutku i jeho právnej kvalifikácie, tak ako to ustálil okresný súd, nezastavilo trestné stíhanie ako neprípustné. Ak pri ustálených skutkových zisteniach a právnej kvalifikácii skutku použitej okresným súdom nedošlo k náprave ani v odvolacom konaní na Krajskom súde v Trenčíne a ten napadnutým uznesením zamietol obe podané odvolania ako nedôvodné, došlo k porušeniu zákona v neprospech obvinenej

v oboch uvedených ustanoveniach a tiež v ustanovení § 319 Tr. por. a tým je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por.

Podľa § 67 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v jeho znení účinnom ku dňu spáchania skutku, trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je desať rokov, ak je horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody najmenej desať rokov.

Podľa § 9 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku (zák. č. 301/2005 Z. z.) trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak je trestné stíhanie premlčané.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie je možné podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. dovolanie možno podať ak proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné.

Obidva vo veci konajúce súdy v základnom konaní sa nezaoberali otázkou premlčania trestného stíhania pri kvalifikácii skutku ako trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. účinného ku dňu spáchania činu, resp. z ich rozhodnutí nie je zrejmé, či a akými úvahami sa spravovali, keď trestné stíhanie za premlčané nepovažovali.

Ani strany v konaní túto otázku nenamietali. Vyššie bol zhrnutý stručný obsah ich odvolaní a je zrejmé, že obvinená pri ustálenej právnej kvalifikácii skutku súdom prvého stupňa sa nedomáhala toho, že v takom prípade z dôvodu § 67 ods. 1 písm. b/ Tr. zák., účinného ku dňu, keď sa skutok stal, malo byť trestné stíhanie zastavené, pretože apelovala, že je nevinná a domáhala sa oslobodenia spod obžaloby. Zdôrazniť však treba, že obvinený nemá povinnosť uplatniť námietku premlčania, ale povinnosť zo zákona aplikovať ustanovenia o premlčaní a neprípustnosti trestného stíhania má súd, ak taká skutočnosť nastane.

V predmetnom prípade bolo trestné stíhanie vo veci pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. začaté 24. septembra 2010 a to neodkladným a neopakovateľným úkonom, ohliadkou miesta nálezu ľudských pozostatkov v katastri obce M.N.

Po vykonaných úkonoch orgánov činných v trestnom konaní bolo vo vzťahu ku konkrétnej osobe E.P. podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru z 9. augusta 2011. Obvinenie jej bolo vznesené pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného v čase spáchania činu a to na tom skutkovom základe, ako bol neskôr prevzatý do obžaloby a je vyššie uvedený.

Pri tejto kvalifikácii trestného činu vraždy aj podľa odseku 2 písm. f/, § 219 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., účinného ku dňu, keď sa skutok stal, bolo možné zaň uložiť trest odňatia slobody na dvanásť až pätnásť rokov alebo výnimočný trest. V takom prípade pri posudzovaní trestnosti činu za uvedenej právnej kvalifikácie z hľadiska premlčania trestného stíhania vzťahovala sa naň lehota dvadsiatich rokov uvedená v § 67 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v jeho znení účinnom v čase spáchania skutku. Podľa tohto ustanovenia trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je dvadsať rokov, ak ide o trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti dovoľuje uložiť výnimočný trest.

Z uvedeného je zrejmé, že v čase vznesenia obvinenia E.P. pre kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu vraždy podľa druhého odseku § 219 Tr. zák. dňa 9. augusta 2011 ešte neuplynula dvadsaťročná lehota na zánik trestnosti činu pre premlčanie trestného stíhania. Dôvodne sa tak mohlo viesť trestné stíhanie v prípravnom konaní i po podaní obžaloby v konaní pred súdom, ale len do momentu, pokiaľ autoritatívnym výrokom súdu nedošlo k zmene právnej kvalifikácie skutku na trestný čin vraždy iba podľa odseku 1 § 219 Tr. zák. Za ten bolo možné podľa Trestného zákona účinného v čase, keď sa skutok stal, uložiť trest odňatia slobody na desať až pätnásť rokov. Pri takej trestnej sadzbe trestnosť činu zanikala uplynutím desaťročnej premlčacej doby podľa § 67 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb., účinného v čase, keď sa skutok stal.

Argumentácia prokurátorky Krajskej prokuratúry v Trenčíne vo vyjadrení k dovolaniu o prerušení premlčania trestného stíhania vznesením obvinenia, ako aj všetkými po ňom nasledujúcimi úkonmi vyšetrovateľa, prokurátora alebo súdu, je prilihavá, ale len vo vzťahu k trestnému činu vraždy podľa

§ 219 ods. 2 písm. f/ Tr. zák., teda pri prísnejšej právnej kvalifikácii skutku a to takej, pri ktorej v čase vznesenia obvinenia, ani v čase podania obžaloby a ani v čase rozhodovania súdu prvého stupňa na tento trestný čin sa vzťahujúca premlčacia doba ešte neuplynula.

Okamihom, keď okresný súd, po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní, dospel k záveru, že nešlo o trestný čin spáchaný s úmyslom získať majetkový prospech a že skutok posudzuje ako menej závažný trestný čin vraždy iba podľa § 219 ods. 1 Tr. zák., nutne sa musel vyrovnáť aj s otázkou jeho trestnosti z hľadiska premlčania trestného stíhania.

Ustanovenie § 67 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom v čase, keď sa v danej veci posudzovaný skutok stal, nemožno chápať tak, že vznesením obvinenia pre závažnejší trestný čin sú splnené podmienky pre prerušenie premlčania i pre menej závažný trestný čin.

Podľa ustanovenia § 67 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. premlčanie trestného stíhania sa prerušuje vznesením obvinenia pre trestný čin, o premlčanie ktorého ide, ako aj po ňom nasledujúcimi úkonmi policajného orgánu, vyšetrovateľa, prokurátora alebo súdu smerujúcimi k trestnému stíhaniu páchatel'a. Použitie spojenia v texte tohto ustanovenia „o premlčanie ktorého ide“, jasne naznačuje, že sa má na mysli ten trestný čin, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, alebo neskôr podaná obžaloba, resp. ako ho svojim rozhodnutím kvalifikoval súd. Podľa tejto kvalifikácie skutku sa potom posudzuje jeho trestnosť aj z hľadiska otázky premlčania trestného stíhania a či nedošlo k prerušeniu premlčania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že z hľadiska dĺžky premlčacej doby je rozhodujúca skutočná povaha trestného činu, ako sa javí súdu po vykonaní hlavného pojednávania a nie to, ako bol skutok kvalifikovaný obžalobou alebo pri vznesení obvinenia v predchádzajúcom štádiu trestného konania.

Ak súd prvého stupňa kvalifikoval skutok ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase, keď sa skutok stal, na ten sa vzťahovala desaťročná lehota na premlčanie trestného stíhania a tá v predmetnom prípade uplynula už pred vznesením obvinenia, to znamená, že vznesenie obvinenia nemohlo zakladať dôvod prerušenia premlčania. K prerušeniu plynutia premlčacej doby by tak mohlo prísť len za predpokladu, že nastala skutočnosť zakladajúca prerušenie premlčania podľa § 67 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. účinného v čase činu, podľa ktorého sa prerušuje, ak páchatel' spáchal v premlčacej dobe trestný čin nový, na ktorý tento zákon ustanovuje trest rovnaký alebo prísnejší. V danom prípade sa teda má na mysli trestný čin s trestnou sadzbou odňatia slobody na desať až pätnásť rokov alebo prísnejšou. Takáto skutočnosť v predmetnom prípade zistená nebola. Nešlo ani o taký prípad, že by uplynutím premlčacej doby nezanikla trestnosť činu podľa § 67a písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom v čase spáchania skutku, ako na to bolo správne poukázané v dovolaní, lebo o tam predpokladaný trestný čin nešlo.

Preto v posudzovanom prípade premlčacia doba trestného stíhania za trestný čin, ako ho kvalifikoval okresný súd, uplynula po desiatich rokoch odo dňa nasledujúceho, ako sa skutok stal. Skutok bol ustálený tak, že sa stal do 29. júna 1998. To znamená, že dňom 30. júna 2008 došlo k premlčaniu trestného stíhania za trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. v jeho znení účinnom v čase, keď sa skutok stal.

Premlčacia doba trestného stíhania neuplynula skôr než nadobudol účinnosť nový Trestný zákon č. 300/2005 Z. z., ale až po nadobudnutí jeho účinnosti, teda po 1. januári 2006. No ani vzhľadom na znenie prechodného ustanovenia § 437 ods. 4 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z., podľa ktorého ak došlo k premlčaniu trestného stíhania alebo k premlčaniu výkonu trestu pred účinnosťou tohto zákona podľa doterajších predpisov, ustanovenia o premlčaní trestného stíhania a premlčaní výkonu trestu sa podľa tohto zákona nepoužívajú, nebolo možné konštatovať, že by v predmetnom prípade nedošlo k premlčaniu trestného stíhania.

Aj keď Ústavný súd Slovenskej republiky Nálezom z 10. septembra 2014 sp. zn. PL.ÚS 9/2013 nevyslovil, že by prvá časť vety § 437 ods. 4 Tr. zák. nebola v súlade s článkom 1 ods. 1 prvou vetou, článkom 2 ods. 2 a článkom 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, neznamená to, že ak premlčacia doba trestného stíhania podľa skoršieho Trestného zákona neuplynula do 31. decembra 2005, že vždy sa budú aplikovať ustanovenia o premlčaní trestného stíhania podľa nového Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. bez ohľadu na iné ustanovenia o pôsobnosti Trestného zákona a bez prihliadania na článok 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a článok 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa článku 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Podľa článku 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva trestným činom. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania činu.

Podľa § 16 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného v čase, keď sa skutok stal, trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Podľa § 2 ods. 1 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší.

I keď logickým výkladom z opaku znenia prvej vety § 437 ods. 4 Tr. zák. vyplýva, že ak premlčacia doba podľa predchádzajúcich predpisov neuplynula do 31. decembra 2005, že sa použijú ustanovenia o premlčaní podľa nového Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., neznamená to, že sa použijú vždy, ale len v intenciách vyššie uvedených ustanovení o časovej pôsobnosti Trestných zákonov. Vzhľadom na ustanovenie § 2 ods. 1 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z., ktorý je odrazom ústavného článku 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, to znamená, že len ak pri porovnávaní súhrnu všetkých do úvahy prichádzajúcich relevantných ustanovení viacerých Trestných zákonov, ktoré nadobudli účinnosť od času spáchania činu do vynesenia rozsudku, je aj pri zohľadnení ustanovení o premlčaní trestného stíhania podľa § 87 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. tento zákon najpriaznivejším pre páchatel'a na posúdenie trestnosti činu, použije sa tento nový Trestný zákon.

Vzhľadom na znenie ustanovení § 87 ods. 1, 2 aj 3 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. nie sú tieto v predmetnom prípade priaznivejšie pre obvinenú a ani neskoršie znenia Trestného zákona č. 140/1961 Zb., ktoré nadobudli účinnosť po tom ako sa skutok stal, najmä nie v znení zákona č. 457/2003 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. decembra 2003 a ktorým došlo zmenou ustanovenia § 67 k predĺženiu premlčacích lehôt, než bolo znenie ustanovenia § 67 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. platného a účinného v čase spáchania činu.

Ak nie je z hľadiska relevantných ustanovení pre posúdenie trestnosti činu nový Trestný zákon ako celok pre páchatel'a priaznivejší, použije sa tiež ako celok ten predchádzajúci, ktorý priaznivejším je. Nie je možné časť ustanovení aplikovať podľa skoršieho Trestného zákona a časť podľa neskoršieho. Osobitne nie pokiaľ niektoré neskoršie ustanovenia sú nepriaznivejšie pre páchatel'a než tie, ktoré boli účinné v čase spáchania činu. Inak by išlo o nežiaducu retroaktivitu v neprospech páchatel'a neprípustnú v trestnom práve hmotnom.

Vzhľadom na znenie poslednej vety ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., že dovolací súd správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať ani meniť, nie je najvyšší súd oprávnený zaoberať sa opodstatnenosťou záveru prvostupňového súdu a s ním sa stotožňujúceho druhostupňového súdu, že skutok nebol spáchaný s úmyslom získať majetkový prospech, ba ani toho záveru, ktorý vyústil do skutkových zistení oboch súdov. V danom štádiu konania o mimoriadnom opravnom prostriedku je vo veci rozhodujúci nemenný skutkový stav, ako ho ustálil súd prvého stupňa. Daný skutok, uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa, bolo možné posúdiť ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v jeho znení účinnom v čase spáchania skutku, lebo všetky zákonné znaky tohto trestného činu, formálne i materiálne, tento skutok vykazoval.

Vychádzajúc z tohto skutkového stavu a pri tejto právnej kvalifikácii skutku, ako ho kvalifikoval okresný súd, pri správnom postupe v intenciách Trestného poriadku verdiktom okresného súdu nemal byť odsudzujúci rozsudok, ale podľa § 281 ods. 1 Tr. por. uznesenie o zastavení trestného stíhania z dôvodu § 9 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Prokurátor i poškodený by potom proti takému uzneseniu mohli podať sťažnosť, ktorá by mala odkladný účinok a v ktorej prokurátor mohol namietat' tie okolnosti, pre ktoré podľa neho išlo o čin prísnejšie trestný, a tak by sa musel aj krajský súd vyrovnat' s otázkou premlčania trestného stíhania trestného činu podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom v čase spáchania činu.

V takom prípade obvinená by mala možnosť urobiť vyhlásenie podľa § 9 ods. 3 Tr. por., že napriek zastaveniu trestného stíhania na prejednaní veci trvá. O tom by musela byť v zmysle citovaného ustanovenia poučená.

Krajský súd v Trenčíne však aj tak, za vtedy existujúcej trestno-procesnej situácie, mal povinnosť zo zákona, bez ohľadu na to, že taká odvolacia námietka nebola vznesená, zaoberať sa otázkou premlčania trestného stíhania obvinenej, lebo tento súd definitívne uzavrel skutkový i právny stav tak, že ide o trestný čin podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom v čase, keď sa skutok stal, a teda mal sa v celom rozsahu zaoberať otázkou jeho trestnosti a ak chybu urobil okresný súd, mal ju napraviť sám tak, že by rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a rozhodol podľa § 320 ods. 1 písm. c/ Tr. por., s poukazom na § 281 ods. 1 a § 9 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Pokiaľ krajský súd podľa § 319 Tr. por. odvolania zamietol ako nedôvodné a v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. neprihliadol i na chyby, ktoré neboli odvolaniami vytýkané, hoci by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., porušil tak zákon, okrem už spomenutých ustanovení, aj v ustanovení § 319 Tr. por. v neprospech obvinenej.

Vzhľadom na zistené a vyslovené porušenie zákona napadnutým uznesením a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v neprospech obvinenej E.P. Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, ako aj rozsudok Okresného súdu Trenčín i všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky prikázal Okresnému súdu Trenčín, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Treba vychádzať z toho, že skutkový stav ustálený súdmi prvého a druhého stupňa nemožno v dovolacom konaní meniť a to má dôsledky i v tom, že to nie je možné ani v novom konaní po zrušení chybných rozhodnutí založených na nesprávnom použití hmotnoprávných ustanovení. To znamená, že okresný súd bude musieť, rešpektujúc ustanovenia § 391 ods. 1 a 2 Tr. por., na základe toho, že už po vykonanom hlavnom pojednávaní ustálil skutkový stav a právnu kvalifikáciu skutku, vydať na hlavnom pojednávaní zákonu zodpovedajúce rozhodnutie odrážajúce skutočnosť, že trestné stíhanie obvinenej E.P. pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., v znení účinnom v čase, keď sa skutok stal, bolo premlčané. Jeho rozhodnutie musí obsahovať, okrem ostatného poučenia i adekvátne poučenie obvinenej v intenciách § 9 ods. 3 Tr. por.

Podľa § 380 ods. 2 Tr. por. ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

V danom prípade v novom konaní vzhľadom na vyslovený právny názor o neprípustnosti trestného stíhania obvinenej E.P. pre trestný čin, za ktorý vykonávala trest odňatia slobody, pre tento sa ďalej nemôže viesť trestné stíhanie, a tak neprichádza do úvahy ani jej vzatie do väzby, lebo by bolo bezdôvodné.

92.

ROZHODNUTIE

I. Uplatňovanie zásady „nikto nie je povinný obviňovať seba samého“, vyplývajúci z čl. 37 ods. 1 a čl. 40 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a výslovne zakotvený v čl. 14 ods. 3 písm. g) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, má chrániť obvineného pred bezprávnym donucovaním zo strany štátnych orgánov a tým prispievať k zaisteniu spravodlivého procesu. Právo neprispievať k vlastnému obvineniu sa v prvom rade týka rešpektovania vôle obvineného mlčať, ako aj neprispieť ku svojmu obvineniu a usvedčeniu iným aktívnym konaním. Obvineného však možno podrobiť strpeniu dôkazných úkonov, ktoré predpokladajú len jeho pasívnu účasť, a to aj s použitím určitého stupňa nátlaku, ktorý však nesmie byť zneužitý jeho neprímeranosťou. Od obvineného možno požadovať, aby strpel napr. odňatie vecí, odobratie vzorky dychu, moču, krvi, pachu, vlasov alebo tkanív pre účely testu DNA – a to i za pomoci donútenia, napriek skutočnosti, že ho tieto dôkazy usvedčujú.

II. Dychová skúška na prítomnosť alkoholu v krvi vodiča musí byť podľa ustanovenia § 5 ods. 4 zákona č. 219/1996 Z.z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb v znení neskorších predpisov, vykonaná prístrojom, spoľahlivosť ktorého je preukázaná certifikátom o overení tohto analyzátoru dychu, po poučení vodiča o spôsobe vykonania dychovej skúšky.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. novembra 2014, sp. zn. 5 Tdo 71/2014).

Vyššie označeným uznesením najvyšší súd dovolanie obvineného P.R. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 24. júna 2014, sp. zn. 1To/39/2014, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol na neverejnom zasadnutí pre zrejmé nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Tr. por.

Z o d ô v o d n e n i a :

Okresný súd Námestovo (ďalej len súd prvého stupňa) rozsudkom z 13. februára 2014, sp. zn. 6T/152/2013, uznal obvineného P.R. za vinného z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 3. augusta 2013 v čase okolo 03.20 hodine, po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov, viedol osobné motorové vozidlo značky BMW X5 evidenčné číslo X. po uliciach M., a SNP v meste N., smerom na ulicu O., pričom na ulici SNP, pri rodinnom dome číslo X., bol zastavený a kontrolovaný hliadkou Obvodného oddelenia PZ N. a vykonanou dychovou skúškou mu bolo dňa 3. augusta 2013 v čase o 03.24 hodine zistené 0,71 mg/l alkoholu v dychu.

Súd prvého stupňa ho za to odsúdil podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., § 59 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a § 38 ods. 3, § 36 písm. j/ Tr. zák. na peňažný trest vo výmere 700,- (sedemsto) eur. Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil súd prvého stupňa náhradný trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) dní. Zároveň obvinenému podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 3, § 36 písm. j/ Tr. zák. uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 36 (tridsaťšesť) mesiacov.

Proti tomuto rozsudku, po jeho vyhlásení a poučení o opravnom prostriedku, zahlásil obvinený P.R. (ďalej už len obvinený) ihneď odvolanie čo do výroku o vine aj treste.

Dôvody odvolania doplnil v písomnom podaní prostredníctvom splnomocneného obhajcu. V odvolaní uviedol viacero argumentov, pričom z pohľadu podaného dovolania je podstatná tá odvolacia argumentácia, v rámci ktorej obvinený spochybňoval zákonnosť postupu príslušníkov PZ pri vykonaní dychovej skúšky. Primárne vytýkal to, že ho policajti podrobili dychovej skúške bez toho, aby ho predtým poučili o práve neprispievať k vlastnému obviňovaniu, hoci už museli mať podozrenie (ak by sme vychádzali z ich tvrdení, že vodič jazdil zo strany na stranu), že sa dopustil minimálne priestupku. Následne obvinený vytýkal samotný postup policajtov pri dychovej skúške, keď podľa jeho tvrdení nebol ani pri jednom vytlačení výsledkov z „dregru“ osobne prítomný a nebolo mu umožnené vidieť, ako ten doklad príslušníci PZ tlačia, keďže v čase keď bol podrobený prvej dychovej skúške sedel v motorovom vozidle a hodnotu, ktorú mal prístroj Alcotest Dräger po meraní ukázať, na vlastné oči nevidel, túto hodnotu mu policajt len oznámil a následne odišiel do zadnej časti

motorového vozidla hliadky a naspäť sa vrátil už s vytlačeným záznamom o vykonaní dychovej skúšky. Nakoniec obvinený, s poukazom na ním predložené závery odborných výskumov a názory odborníkov zaoberajúcich sa otázkou presnosti merania dychového analyzátoru Alcotest Dräger, v odvolaní spochybnil správnosť výsledkov merania tohto prístroja. Poukázal na obsah návodu na použitie dychového analyzátoru Alcotest Dräger, v ktorom ani samotný výrobca pri striktnom dodržaní návodu negarantuje objektívny výsledok.

Obvinený ďalej v odvolaní uviedol, že od začiatku trestného stíhania nepopieral, že v pohostinstve D. v N. pred jazdou požil alkoholické nápoje a následne viedol motorové vozidlo, avšak odmietal hodnotu alkoholu, ktorá mu mala byť nameraná v dychu, pričom na zdôvodnenie svojho názoru súdu uviedol viaceré podľa neho podstatné skutočnosti, ktoré mal súd v danej veci zväžiť (vypil tri pollitrové desaťstupňové pívá, alkoholický nápoj vypil na ex, bol unavený, nakoľko mal za sebou náročný pracovný deň, o čom aj predložil dôkaz, alkoholický nápoj vypil nalačno, v daný deň boli vysoké teploty...).

Obvinený zotrval na svojom presvedčení, že nemohol mať v dychu tak vysokú hodnotu alkoholu. Zdôraznil, že váži 110 kg a vzhľadom na svoju hmotnosť predpokladal, že tri desaťstupňové pívá nebudú mať žiaden vplyv na jeho schopnosť viesť bezpečne motorové vozidlo, pretože on účinky alkoholu na seba vôbec nepociťoval, necítil sa opitý a už vôbec sa necítil „v stave vylučujúcom spôsobilosť“ ako to predpokladá ustanovenie § 289 ods. 1 Tr. zák. Poprel, že by po ceste autom jazdil zo strany na stranu a spochybnil výpoveď policajta Bc. J.Č., ktorému toto tvrdenie súd prvého stupňa uveril. Ďalej argumentoval tým, že ak súd policajtovi uveril, mal sa tiež vyrovnáť so skutočnosťou, prečo ho hliadka nezastavila ihneď, ale ho nechala viesť vozidlo ešte ďalších 500 metrov. Tým, že policajti nezakročili ihneď, mali podľa obvineného porušiť služobné predpisy i zákon.

Túto časť odvolacej argumentácie obvinený uzavrel tým, že odôvodnenie napadnutého rozsudku neposkytlo odpoveď na otázku, do akej miery možno výsledky analyzátoru dychu Alcotest Dräger považovať za odrážajúce skutočnosť. Namietal, že sa súd prvého stupňa dostatočne nevyrovnal s jeho obhajobnou argumentáciou.

Na základe podaného odvolania Krajský súd v Žiline (ďalej už len odvolací súd) v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým obvinený podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie obvineného nebolo dôvodné, preto ho uznesením z 24. júna 2014, sp. zn. 1To/39/2014, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol, že si v celom rozsahu osvojil závery prvostupňového súdu prezentované tak vo výrokovej časti, ako aj v odôvodnení napadnutého rozsudku. Stručne sumarizoval, že obvinený bol usvedčovaný zo stíhaného skutku predovšetkým svojím vlastným vyjadrením i na hlavnom pojednávaní, kde priznal, že pred jazdou požil alkoholické nápoje, zápisom o dychovej skúške vykonanej 3. augusta 2013 o 03.24 hod. meracím prístrojom Alcotest 7410, výrobné číslo ARND-0229, s výsledkom merania 0,71 mg/l, certifikátom o overení uvedeného meradla a v neposlednom rade i výpoveďou svedka J.Č. V predmetnom trestnom konaní vôbec nebola sporná skutočnosť, že obžalovaný pod vplyvom návykovej látky - alkoholu - viedol motorové vozidlo. Tento záver nedokázali spochybniť ani skutočnosti prezentované obvineným v jeho odvolaní. Odvolací súd nemal žiadne pochybnosti o tom, že skutok uvedený v napadnutom rozsudku sa stal, spáchal ho obvinený a skutok vykazuje všetky znaky skutkovej podstaty prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák.

K odvolacej námietke obvineného, že príslušníci PZ ho mali pred vykonaním dychovej skúšky poučiť o jeho právach, vrátane práva neprispievať k vlastnému obvineniu, odvolací súd poznamenal, že právo mlčať a právo neprispievať k vlastnému obvineniu sú všeobecne uznávanými medzinárodnými štandardami, ktoré ležia v srdci pojmu spravodlivého konania podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Poskytnutím ochrany obvinenému proti nedovolenému donúteniu zo strany štátnych orgánov prispievajú tieto imunity k predchádzaniu justičným omylom a zaisteniu cieľov čl. 6 Dohovoru. (John Murray proti UK). Právo neprispievať k vlastnému obvineniu sa v prvom rade týka rešpektovania vôle obvineného mlčať. Právo neobviňovať sám seba nezahŕňa použitie v trestnom konaní tých vecí, ktoré je možné od obvineného získať prostredníctvom donútenia, pokiaľ ide o veci existujúce nezávisle na jeho vôli, ako sú okrem iného vzorky dychu, moču, krvi a telesných tekutín za účelom analýzy DNA.

Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu patrí právo nevypovedať a právo neprispievať k obvineniu seba samého k všeobecne uznávaným medzinárodným princípom, ktoré - hoci nie

sú v čl. 6 Dohovoru výslovne uvedené - sú samou podstatou pojmu spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru. Právo neprispievať k vlastnému obvineniu (právo neobviňovať sám seba) predpokladá, že štátne orgány sa snažia preukázať vinu obžalovaného bez toho, aby používali dôkazný materiál získaný donútením alebo pod nátlakom proti vôli obvineného.

V tomto smere je toto právo úzko zviazané s prezumpciou nevinu (čl. 6 ods. 2 Dohovoru). Uplatňovanie zásady „nemo tenetur se ipsum accusare“ (niekto nie je povinný obviňovať seba samého) má chrániť obvineného pred bezprávnym donucovaním zo strany štátnych orgánov a tým prispievať k zaisteniu spravodlivého procesu (Saunders proti UK, Heaney a McGuinness proti Írsku, J. B. proti Švajčiarsku).

Európsky súd ale pripúšťa, že právo mlčať a právo neobviňovať sám seba nie sú práva absolútne a je možné ich obmedziť určitým stupňom nátlaku, ktorý však nesmie byť „abuzívny“. Od obvineného možno požadovať, aby strpel napríklad odňatie písomnosti, odobratie vzorky dychu, moču, krvi, pachu, vlasov, tkaniva pre účely testu DNA či nahrávku hlasu (Saunders proti UK, P.G. a J.H. proti UK), a to i za pomoci donútenia, a to napriek skutočnosti, že ho tieto dôkazy usvedčujú. Postupy aplikované príslušnými orgánmi pri získaní označených vzoriek za normálnych okolností nedosahujú minimálnu hranicu závažnosti potrebnej na porušenie čl. 3 Dohovoru, a hoci znamenajú zásah do práva obvineného (podozrivého) na súkromný život, sú všeobecne ospravedliteľné podľa čl. 8 ods. 2 Dohovoru ako nevyhnutné na predchádzanie zločinnosti (Jalloh proti Nemecku).

Ďalšie odvolacie námietky obvineného podľa odvolacieho súdu v podstate len kopirovali jeho obhajobu v konaní pred súdom prvého stupňa, ktorý sa v odôvodnení svojho rozsudku s nimi dostatočným spôsobom vyrovnal, preto odvolací súd odkázal na dôvody uvedené v rozsudku.

Súdu prvého stupňa bolo 8. septembra 2014 doručené dovolanie obvineného, ktoré podal prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. M.K. Dovolanie smerovalo proti vyššie citovanému uzneseniu odvolacieho súdu a obvinený v ňom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo vzťahu k tomu dôvodu dovolania argumentoval obvinený zhodne ako v odvolaní tým, že postup príslušníkov PZ nebol zákonný. Z úradného záznamu hliadky z 3. augusta 2013 vyplýva, že príslušníci PZ prenasledovali motorové vozidlo obvineného BMW X5, evidenčné číslo X. z ulice M. na ulicu SNP. Podľa tohto záznamu obvinený na križovatke ulice M. a ulice Š. nedal svetelné znamenie o zmene smeru jazdy a ďalej viedol vozidlo zo strany na stranu. Podľa obvineného je z uvedeného zrejme, že príslušníci PZ tvoriaci osádku hliadky, ktorá prenasledovala motorové vozidlo vedeli, že vodič spáchal priestupok podľa zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej tiež ZoCP) tým, že nedal svetelné znamenie o zmene smeru jazdy, avšak služobný zákrok nevykonali a ďalej pokračovali v jazde za obvineným, pričom v okamihu, keď podľa úradného záznamu mal obvinený viesť motorové vozidlo zo strany na stranu, nepochybne museli mať títo príslušníci PZ minimálne podozrenie, že vodič prenasledovaného motorového vozidla sa dopúšťa priestupku, ak nie trestného činu, ale motorové vozidlo obvineného napriek tomu zastavili až neskôr a vodiča vyzvali, aby sa podrobil dychovej skúške. Príslušník PZ teda vyzval obvineného, aby sa podrobil dychovej skúške, hoci už vopred mal podozrenie, že obvinený spáchal priestupok, resp. musel mať dôvodné podozrenie, že konaním obvineného mohli byť naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, no napriek tomu obvineného o jeho právach nepoučil. Predmetnou výzvou príslušníka PZ bola obvinenému uložená povinnosť podrobiť sa dychovej skúške, ktorú obvinený nemohol odmietnuť.

Podľa obvineného príslušníci PZ neboli oprávnení vyzývať obvineného, aby sa podrobil dychovej skúške na zistenie alkoholu v krvi, keďže vopred, ešte predtým ako zastavili motorové vozidlo obvineného, mohli mať podozrenie, že obvinený viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu a preto boli povinní poučiť obvineného o jeho práve neusvedčovať seba samého ako aj o tom, že v prípade odmietnutia podrobiť sa dychovej skúške na zistenie alkoholu v krvi by sa mohol dopustiť spáchania trestného činu podľa § 289 ods. 2 Tr. zák. a ponechať rozhodnutie na vôľu obvineného a nie postupovať podľa § 34 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore (ďalej tiež ZoPZ), keďže vedeli, že túto výzvu musí obvinený uposlúchnuť.

Nesprávnym bolo aj to, že príslušníci PZ nevykonali služobný zákrok v čase, keď tento boli podľa ZoPZ povinní vykonať, ale motorové vozidlo obvineného naďalej sledovali a toto zastavili až po cca 450 m použitím svetelného výstražného znamenia, ktoré obvinený ihneď uposlúchol a motorové vozidlo zastavil.

Skutočnosť, že obvinený zastavil motorové vozidlo na svetelné výstražné znamenie príslušníkov PZ ihneď, je nepriamo preukázaná obsahom úradného záznamu z 3. augusta 2013 a výpoveďou svedka Bc. J.Č. z 25. októbra 2013, v obsahu ktorých nie je zmienka o tom, že by obvinený výzvu na zastavenie nerešpektoval, resp. že by túto neuposlúchol.

Zákon neponecháva na voľnú úvahu policajta vykonanie resp. nevykonanie služobného zákroku. V zmysle ust. § 9 ods. 1 ZoPZ je príslušník PZ povinný vykonať služobný zákrok. Ak prihliadneme na miesto, kde k zastaveniu motorového vozidla obvineného došlo, smeru jazdy motorového vozidla obvineného a danej oblasti je zrejmé, že príslušníci PZ mohli zastaviť motorové vozidlo obvineného za rovnakých okolností už na ulici Š. pred križovatkou s ulicou Š., resp. aj o niekoľko metrov ďalej na križovatke s ulicou M.N., v dôsledku čoho služobný zásah realizovaný príslušníkmi PZ až po cca 270 m nebol realizovaný dôvodne a v súlade so zákonom o PZ.

Služobný zákrok, ktorým sa zasahuje do dôležitej oblasti ústavou garantovaných práv a slobôd jednotlivca, nemôže policajt vykonávať kedykoľvek. Nie je ani ponechané na voľnej úvahe, či služobný zákrok môže alebo musí vykonať, pretože ak je zákonná dôvodnosť na vykonanie služobného zákroku, policajt v službe služobný zákrok musí vykonať a jeho nevykonanie by bolo porušením povinnosti policajta.

Poukázal tiež na to, že príslušníci PZ vykonávali dňa 2. augusta 2013 hliadkovú činnosť, a teda boli poverení plnením úlohy podľa § 2 ods. 1 písm. i/ ZoPZ a nie plnením úlohy podľa § 2 ods. 1 písm. k/ ZoPZ. Platí, že policajt musí byť výslovne svojím nadriadeným orgánom poverený na plnenie danej konkrétnej úlohy, a preto nemôže sám svojvoľne určovať plnenie konkrétnej úlohy podľa ZoPZ. Uvedené má význam z dôvodu nutnosti podrobenia získaného dôkazu previerke zákonnosti, pri ktorej je potrebné preveriť aj to, či bol dôkaz získaný oprávneným subjektom pri plnení úloh podľa ZoPZ. Ak tejto previerke podrobíme dôkaz získaný príslušníkmi PZ pred začatím trestného stíhania, táto podmienka nebude naplnená.

Vyššie uvedené názory o nesprávnom postupe príslušníkov PZ umocňujú aj okolnosti ohľadne listinného dôkazu - záznam z dychovej skúšky, ktorý mal byť vyhotovený následne po vykonaní dychovej skúšky tlačiarňou ARYF 0069. Listinný dôkaz - záznam z knihy výdajov materiálov z 2. augusta 2013, podľa ktorého 2. augusta 2013 príslušník PZ Bc. J.Č. a M.M., v daný deň vykonávajúci realizačnú službu od 19:30 hod. v služobnom vozidle nemali tlačiareň, v dôsledku čoho nemohli dňa 3. augusta 2013 o 03:24 hod. záznam o vykonaní dychovej skúšky vytlačiť, pretože sami tlačiarňou nedisponovali a tlačiareň inej hliadky, resp. inú tlačiareň nevyužili, keďže predmetný záznam mal byť vyhotovený následne tlačiarňou ARYF-00659, hoci podľa predmetného záznamu tento bol vyhotovený tlačiarňou ARJA-0069. Preto vzniká značná pochybnosť o tom, či záznam z dychovej skúšky nachádzajúci sa v súdnom spise je záznamom skutočne zobrazujúcim výsledok merania dychovej skúšky u obvineného.

Obvinený v dovolaní vyjadril presvedčenie, že v danej trestnej veci súdy opreli svoje rozhodnutie o dôkaz, ktorý nebol získaný v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku. Služobný zákrok príslušníkov PZ nebol dôvodný, preto nimi získaný dôkaz - meranie alkoholu v dychu obvineného meracím prístrojom Alcotest Dräger – nespĺňa podmienku zákonnosti a taký nedostatok sa následne v zmysle „teórie plodu otráveného stromu“ prenáša na ďalšie na jeho základe vykonané dôkazy.

V rámci konečného návrhu obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie Krajského súdu v Žiline z 24. júna 2014, sp. zn. 1To/39/2014, ako aj rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6 T 152/2013 z 13. februára 2014 a uložil Okresnému súdu Námestovo, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a prejednal.

Súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania prokurátorovi s upozornením, že sa môže v súdom stanovenej lehote k dovolaniu obvineného vyjadriť. Prokurátor v písomnom vyjadrení skonštatoval, že dôkazy v posudzovanej veci boli nielen súdom, ale aj v prípravnom konaní, vykonané zákonným spôsobom. Rovnako nemožno nič vytýkať odôvodneniu súdnych rozhodnutí, nakoľko tieto dávajú jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na argumentáciu obvineného uvedenú tak v konaní pred súdom, ako aj v odvolaní. S poukazom na to navrhol dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Spisový materiál spolu s dovolaním obvineného bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky riadne predložený na rozhodnutie 21. novembra 2014.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preskúmal predložený spisový materiál ako aj podané dovolanie a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/, § 372 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom splnomocneného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej trestnej veci obvinený uplatnil len dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. dôvody dovolania podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Zákonná podmienka upravená v ust. § 371 ods. 4 Tr. por. bola splnená, lebo obvinený totožné námietky ako v dovolaní uplatnil nielen v konaní pred súdom prvého stupňa, ale opakovane ich vzniesol aj v odvolacom konaní.

Dovolací súd, prv než pristúpil k posúdeniu dôvodnosti uplatnených argumentov, považoval za potrebné stručne ozrejmiť niektoré okolnosti týkajúce sa obvineným uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. Dovolací súd tak urobil vo vzťahu ku všetkým štyrom etapám dokazovania, čo konkretizoval v odôvodnení rozhodnutia na stranách 10 až 12 a ďalej uviedol:

V posudzovanom prípade bol obvinený uznaný za vinného zo skutku právne kvalifikovaného ako prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. Tohto trestného činu sa dopustil ten, kto vykonáva v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku.

Z tzv. skutkovej vety výroku o vine rozsudku vyplýva, že obvinený 3. augusta 2013 v čase okolo 03.20 hodine, po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov, viedol osobné motorové vozidlo po uliciach M., Š. a SNP v meste N., smerom na ulicu O., pričom na ulici SNP, pri rodinnom dome číslo X., bol zastavený a kontrolovaný hliadkou Obvodného oddelenia PZ Námestovo a vykonanou dychovou skúškou mu bolo dňa 3. augusta 2013 v čase o 03.24 hodine zistené 0,71 mg/l alkoholu v dychu.

Z pohľadu obvineného mala byť rozhodujúcim dôkazom dychová skúška vykonaná prístrojom Dräger Alcotest 7410, číslo ARND-0229, pri ktorej bolo u obvineného 3. augusta 2013 v čase o 03.24 hod. zistené 0,71 mg/l alkoholu v dychu. Výsledok tejto dychovej skúšky bol zachytený v listinnej podobe ako zápis o dychovej skúške (v spise na č. 1. 22), ktorý zápis obvinený bez námietok vlastnoručne podpísal. Obvinený v dovolaní spochybnil zákonnosť tohto dôkazu.

Dovolací súd preto skúmal, či bol tento dôkaz získaný zákonným spôsobom, ako to má na mysli ustanovenie § 119 ods. 2 Tr. por., teda či bol získaný z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

V danom prípade sa postupovalo podľa osobitného zákona, konkrétne podľa zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Ustanovenie § 32 ods. 1 tohto zákona pri objasňovaní priestupkov v prípadoch podľa § 4 a § 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických zachytných izieb (ďalej len ZoOpZAN) deleguje policajtovi oprávnenie vyžadovať lekárske vyšetrenie na zistenie požitého množstva alkoholu alebo inej užitej návykovej látky.

Podľa § 4 ods. 1 ZoOpZAN osoby vykonávajúce činnosť, pri ktorej by mohli ohroziť život, zdravie sebe alebo iným osobám alebo poškodiť majetok, nesmú požívať alkoholické nápoje alebo iné návykové látky pri vykonávaní tejto činnosti alebo pred jej vykonávaním, ak by počas tejto činnosti mohli byť ešte pod ich vplyvom.

Podľa § 5 ods. 1 ZoOpZAN príslušníci Policajného zboru, Vojenskej polície, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, Zboru ozbrojenej ochrany letísk a zamestnanci obecnej a mestskej polície sú oprávnení v rámci svojej pôsobnosti vyzvať osoby uvedené v § 4 ods. 1 na vyšetrenie na zistenie alkoholu alebo iných návykových látok.

Podľa § 5 ods. 4 ZoOpZAN vyšetrenie na zistenie alkoholu sa vykonáva dychovou skúškou prístrojom, ktorým sa určí objemové percento alkoholu v krvi. Ak sa osoba odmietne podrobiť takému vyšetreniu, možno vykonať lekárske vyšetrenie odberom a laboratórnym vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu. Ak osoba odmieta takéto lekárske vyšetrenie, stupeň opilsti určí lekár podľa medicínskych klinických príznakov.

Oprávnenie policajta vyzvať vodiča, aby sa podrobil vyšetreniu, či nie je ovplyvnený alkoholom alebo inou návykovou látkou, alebo liekmi, ktoré môžu znížiť jeho schopnosť bezpečne viesť vozidlo, vyplýva aj z ustanovenia § 69 ods. 1 písm. d/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Z výpovede svedka Bc. J.Č., ktorá bola v súlade s ustanovením § 263 ods. 1 Tr. por. prečítaná na hlavnom pojednávaní, súdy zistili, že svedok spolu s kolegom M.M. vykonával realizačnú službu v čase od 19,30 hod. do 7,30 hod. nasledujúceho dňa, ktorým bol 3. august 2013, že v čase okolo 3,20 hod. zaznamenali pohyb osobného motorového vozidla, ktorého vodič pri odbočovaní vľavo nepoužil predpísané znamenie o zmene smeru jazdy, následne toto vozidlo viedol z pravej strany na ľavú stranu, a to opakovane a taktiež stredom vozovky, pričom po zistení týchto priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa rozhodli vozidlo zastaviť a skontrolovať, čo aj spravili. V rámci kontroly bol vodič stotožnený ako P.R., bol vyzvaný, aby sa podrobil dychovej skúške do prístroja Alcotest Dräger 7410, číslo ARND-0229, bol poučený o spôsobe vykonania dychovej skúšky, pričom v čase o 3,24 hod. dňa 3. augusta 2013 bola u vodiča po prefúknutí prístroja nameraná hodnota 0,71 mg/l alkoholu v dychu. Následne bol vyhotovený zápis o dychovej skúške tlačiarňou ARJA číslo 0069, číslo merania 553. Vodič bol poučený o možnosti odberu krvi alebo iných biologických materiálov, pričom túto možnosť odmietol. Vodičovi bola na mieste obmedzená osobná sloboda podľa § 85 ods. 1 Tr. por. a následne bol eskortovaný na OO PZ Námestovo, kde bol opakovane podrobený dychovej skúške do prístroja Alcotest Dräger 7410, číslo ARND-0229, kde bola nameraná hodnota 0,79 mg/l.

Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení, ako aj z výpovede svedka Bc. J.Č., ktorú oba súdy považovali za pravdivú, nemá ani dovolací súd žiadne pochybnosti o tom, že dychová skúška bola u obvineného vykonaná v súlade so zákonom a na to oprávneným subjektom – policajtom. Námietky obvineného týkajúce sa obsahovej náplne činnosti hliadky OO PZ (...policajti boli poverení plnením úlohy podľa § 2 ods. 1 písm. i/ ZoPZ a nie plnením úlohy podľa § 2 ods. 1 písm. k/ ZoPZ, preto obvineného nemohli podrobiť dychovej skúške...) nie sú ničím podložené a sú v rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami zákona, ktoré oprávňujú policajta podrobiť vodiča motorového vozidla dychovej skúške.

Rovnako niet pochyb o tom, že meranie alkoholu v dychu obvineného bolo vykonané certifikovaným meradlom a v súlade s návodom na obsluhu tohto prístroja. Táto skutočnosť bola v konaní preukázaná certifikátom o overení analyzátora dychu (v spise na č. 1. 40), ktorý bol na hlavnom pojednávaní riadne oboznámený ako listinný dôkaz, ako aj výpoveďou svedka J.Č. z prípravného konania, ktorá bola so súhlasom strán podľa § 263 ods. 1 Tr. por. prečítaná na hlavnom pojednávaní. K obom vykonaným dôkazom strany nemali pripomienky.

Čo sa týka námietky obvineného o nepresnosti merania tohto prístroja, tu treba uviesť, že v Slovenskej republike sú analyzátory dychu zaradené medzi určené meradlá už dlhšiu dobu, nejde teda o žiadne novum. Určené meradlá podľa zákona NR SR číslo 142/2000 Z. z. o metrologii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o metrologii) sú meradlá podliehajúce povinnej metrologickej kontrole. Podrobnosti upravuje vyhláška Úradu pre normalizáciu, metrologiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky číslo 310/2000 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre normalizáciu, metrologiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky č. 210/2000 Z. z. o meradlách a metrologickej kontrole (ďalej len vyhláška č. 310/2010 Z. z.)

Analyzátorom dychu je venovaná príloha číslo 25 vyhlášky č. 310/2010 Z. z., ktorá okrem toho, že analyzátory dychu definuje ako meradlo slúžiace na stanovenie koncentrácie etanolu vo vydychovanom vzduchu, ktorý vzniká v pľúcnych alveolách, tak ich aj delí na prenosné a neprenosné a takisto špecifikuje požiadavky kladené na takýto merací prístroj, aby mohol byť použitý na dokazovanie ako určené meradlo podľa § 8 zákona o metrologii. Jednou z týchto metrologických požiadaviek je aj stanovenie hodnoty najväčších

---

dovolených chýb (kladných alebo záporných) pri technických skúškach na účely schvaľovania typu a pri prvotnom overení za predpísaných pracovných podmienok pre jednotlivé merania.

Pri trestnom čine ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Tr. zák. je trestná zodpovednosť u páchatel'a podmienená stavom vylučujúcim spôsobilosť na výkon zamestnania alebo inej činnosti, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku.

Obsah alkoholu vo vydychovanom vzduchu sa vyjadruje v jednotkách mg/l. Z medicínskeho hľadiska, ktoré je akceptované aj trestnoprávnou praxou, schopnosť vodiča bezpečne viesť motorové vozidlo je nepriaznivo ovplyvnená, ak hladina alkoholu v jeho krvi dosiahne 0,4762 mg/l etanolu vo vzduchu, čo je hladina alkoholu v krvi 1,00 g/kg, teda jedno promile. Podľa lekárskej vedy žiaden - teda ani nadpriemerne disponovaný vodič motorového vozidla - nie je schopný pri tejto hladine alkoholu v krvi bezpečne viesť vozidlo. Správnosť výsledkov merania musí byť v závislosti od zistenej koncentrácie alkoholu overená prinajmenšom opakovaným meraním, a to v určenom časovom intervale, prípadne ďalšími dôkazmi preukazujúcimi, že meranie bolo vykonané v súlade s výrobcom dychového analyzátora stanoveným, resp. odporúčaným postupom, dodržanie ktorého eliminuje nežiaduci účinok ovplyvňujúcich faktorov a iných rušivých vplyvov.

U obvineného bola v kritickom čase nameraná hodnota 0,71 mg/l alkoholu v dychu. Pri opakovanej dychovej skúške realizovanej s odstupom 21 minút bola u obvineného nameraná hodnota 0,79 mg/l. Z certifikátu o overení analyzátora dychu mimo iné vyplýva, že miera nepresnosti tohto meradla bola stanovená na úrovni 5 %. Pri akceptovaní tejto 5 % miery nepresnosti pri koncentráciách nad 0,48 mg/l a jej zohľadnení v prospech obvineného by hodnota alkoholu v jeho dychu dosahovala v kritickom čase úroveň 0,6745 mg/l (0,71 mg/l – 0,0355 mg/l ako 5% odchýlka z nameranej hodnoty), teda by naďalej výrazne prevyšovala z pohľadu posudzovanej trestnej veci kľúčovú hodnotu 0,4762 mg/l.

Nehovoriac o tom, že pri opakovanej dychovej skúške mala táto hodnota stúpajúcu tendenciu. Správne preto poukázal súd prvého stupňa na skutočnosť, že sa nejednalo o hraničnú hodnotu, ktorá by odôvodňovala vykonanie znaleckého dokazovania v predmetnej veci.

S námietkou obvineného o tom, že dychovou skúškou bolo porušené jeho právo neobviňovať seba samého, sa rozsiahlym spôsobom vyrovnal odvolací súd, s ktorou argumentáciou sa dovolací súd stotožňuje a v podrobnostiach na ňu odkazuje.

Z vyššie uvedených skutočností je tak zrejmé, že v posudzovanej trestnej veci súdy opreli svoje rozhodnutie o dôkaz, ktorý bol získaný zákonným spôsobom a v konaní pred súdom bol takýmto spôsobom aj vykonaný.